

Taxa postala
pénztár in nura
No. 244716/929.

Szerkesztőség
és kiadóhivatal:
Cluj, Str.
Baron L. Pop

Telefon: 18-60. Előfizetési árak:
Havonta 110, negyedévre 320, fél-
évre 600, egészévre 1200 lej. Kül-
földre: Havonta 2, negyedévre 6,
félévre 12, egészévre 20 dollár. —
Hirdetések díjszabás szerint. — Az
„UJ KELET“ a transilvániai és
balti zsidóság egyetlen napilap-
ja. Cikkeink utánnomását csak a
forrás megjelölésével engedjük meg.

UJ KELET

ZSIDÓ NAPILAP

Director-Főszerkesztő: Dr. Mar-
ton Ernő. Re.
Ara 5 lej
A **responsabil-Felölős szerkesztő:** Jámor Ferenc. **Administrator**
delegat si grant responsabil-Felölős
igazgató: Schwartz Endre. **Proprietar-Tulajdonos:** Fraternitas S. A. R.
de Editura. **Registrul publicatiunilor**
periodice No. 43. Dos. 889. 1938.
Tribunalul Cluj, Secția III.
Vasárnap, április 9.
1939—5699. Niszan 20.
XXII. évfolyam, 80. szám.

Bevonultak Tiranába az olasz csapatok

Az albániai események hírére Chamberlain és Halifax visszatértek Londonba. Nagyszabású diplomáciai akció indult meg Párizsban és Londonban. Washington is felvilágosításokat kért Rómában

Az olaszok ideiglenes albán kormányt állítottak fel Tiranában — Zogu király Elbassanba menekült

RÓMA, április 8. A Stefani ügynökség jelenti: A péntekről szombatra virradó egész éjszaka és a hajnali órákban is, az olasz megfigyelők állandó jegyverropogás zaját hallották Tirana felől. Zogu király és családja, hir szerint, pénteken este elmenekült az albán fővárosból, amely a csöcselék kénye-kedvének maradt kiszolgáltatva. Felelőtlen elemek kirabolták a királyi palotát, valamint Zogu király nővéreinek házeit. A hajnali órákban az olasz követség háza körül is olyan jelenségek mutatkoztak, amelyek arra engedtek következtetni, hogy a csöcselék támadást készíti elő a követség ellen. Stamat albán ezredesnek sikerült néhány katonatiszt, az olasz katonai védelme és néhány csendőr segítségével helyreállítani a rendet, a közhivatalt, a rádióállomást, a telefon- és távíróforgalmat ismét megindítani. Az olasz követség a kora reggeli órákban számos albán vezetőférfi és köztisztviselő jelentkezett le és fejezte ki hódolatát Olaszország iránt. Olaszország világhíressé és határozott akciójával lehetővé tette, hogy a fasiszta Olaszország védnöksége mellett új Albánia létesüljön, amely gyors fejlődésnek fog indulni minden téren és amely a béke és nyugalom hona lesz.

Dél előtt fél tíz órakor jelenti a Stefani ügynökség, hogy az olasz csapatok bevonultak Tiranába. Fegyveres albán csapatok érkeztek ugyanebben az időben Tiranába, hogy felvegyék a harcot az olasz megszálló sereggel, ezeket azonban hamarosan lefegyverezték.

RÓMA, április 8. A Stefani ügynökség jelenti Tiranából: Beavatott helyi felől származó értesülések szerint Tiranában ideiglenes kormány alakult olyan jelölős albán tényezők közreműködésével, akik az igazságszolgáltatást és a konszolidációt fogják megvalósítani Olaszország fenhatósága alatt.

Zogu király és az albán kormány Elbassanba vonult vissza

Mint Rómából jelentik, Zogu király körvezetével Tiranából az ország belsejében lévő Elbassanba vonult vissza és hogy Genalidne királyné, aki csak pár nap előtt látott egy fiúnak életet, a görög-albán hártól nem messze lévő Florina városkába menekült.

A Stefani durazzói jelentése szerint az albán kormány is Elbassanba menekült.

Durazzo romokban hever Belgrádból jelentik, hogy a tiranai rádió közlése szerint Durazzo városát két ízben bombázták az olasz légi és négyszer a tenetnek erők. A hetedik támadás a város hártól érte. Durazzo romokban hever.

Mint Rómából jelentik, a Giornale d'Italia cáfolja egyes külföldi hírszolgálati irodák azon jelentését, hogy az olasz csapatok komoly ellenállásra találtak volna az albánok részéről. Az olasz csapatok ellenállása csak bizonyos kisebb királyi csapatok részéről találtak.

Jugoszlávia nem tett intézkedéseket az albániai eseményekkel kapcsolatban

Hivatalos római jelentés szerint Ciano gróf az utolsó napokban állandó érintkezésben állott Krisztics római jugoszláv követtel.

A Stefani jelenti Belgrádból, hogy az albániai olasz katonai tevékenységet Jugoszláviában jogos érdeklődéssel, de teljes nyugalommal fogadták. A jugoszláv nép bizik az olaszok barátságában.

A Reuter jelenti Belgrádból, hogy mérlekedő forrás közlése szerint Jugoszláviának nem áll szándékában semmilyen intézkedést tenni Albánia támogatására. Jugoszlávia úgy véli, hogy érdekeit megfelelően biztosítják a fennálló és 1937-ben kelt egyezmények. Olaszország albániai tevékenységének, mint hiszik, időleges jellegűnek és kielégítő megoldásra fognak jutni mindkét fél számára. Cáfolták, hogy Ju-

goszlávia intézkedéseket tett volna az albániai eseményekkel kapcsolatban.

Hamis vádak Zogu király ellen

Mint Londonból jelentik, a Daventry-i brit leadó tegnap délután közölte, hogy a Zogu király ellen felhozott vádak alaptalanok, mert a fasiszta kormány kizárólag hadászati okokból szállotta meg Albániát. Santi Quaranta és az olasz partok között mindössze 75 kilométer a távolság és ez lehetővé teszi az Adria teljes elzárását. Albánia déli részéről viszont könnyen sakkban lehet tartani Görögországot, amelynek kormánya brit politikát folytat.

Chamberlain és Halifax visszatértek Londonba az albániai események miatt

Londoni jelentés szerint, a Skóciában üdülő Chamberlaint értesítették az albán eseményekről, mire repülőgépen visszatért a fővárosba. Halifax külügyminiszter sem megy el a hétvégi pihenőjére. A külügyminiszter tegnap a bolgár, jugoszláv, török és román követeket fogadta.

Angliát főleg Jugoszlávia állásfoglalása érdekli. Az angol kormány egyelőre várakozó álláspontra helyezkedik, mert be akarja várni a német és más kormányok elhatározását.

Angliában általában az a vélemény, hogy Olaszország albániai akciója ellentétben áll a tavaly létrejött olasz-angol megegyezéssel, mert a földközítengeri statusquot megbotította és súlyos helyzetet teremtett.

Párizsban a külügyminisztériumban szintén több megbeszélés folyt, többek között Phips angol nagykövettel. Párizs egyelőre szintén várakozó álláspontra helyezkedik. Londonban beavatottak úgy tudják, hogy tegnap délután az olasz ügyvivő megjelent a külügyminisztériumban és bizonyos felvilágosításokkal szolgált az albániai hadműveletekkel kapcsolatban. Közlebbit

azonban a megbeszélések eredményéről nem tudnak.

Egyidejűleg jelentik Londonból, hogy lord Halifax külügyminiszter, akinek tegnap este Yorkshireba kellett volna utaznia, visszaváltotta vasuti jegyét.

Londoni jelentés szerint a külügyminisztériumban tegnap sorra jelentek meg a Balkán-államok követei, akik megbeszéléseket folytattak Halifax külügyminiszterrel.

Mint Párizsból jelentik, a Quay d'Orsay köréinek véleménye szerint a francia kormánynak, amely állandó érintkezésben áll a Foreign Officeval, mindenen a brit kormánnyal egyetértően kell eljárnia.

Az alsóház vezetőtagjai a vakáció megszakítását fogják kérni

Londonból jelentik, hogy az alsóház vezető tagjai megbeszéléseket folytattak egymással, majd elhatározták, hogy kérni fogják a kormánytól a vakáció megszakítását és az alsóház összehívását. Állítólag erre már husvét hétfőjén sor kerül.

Erős diplomáciai akció indult meg Londonban az albániai események ügyében

Londonból jelentik, hogy az olasz megszállás Angliában óriási feltűnést és újabb nyugtalanságot keltett. A Havas iroda több jelentést adott le, amely szerint a megszállás több helyen rendkívül súlyos véráldozatot követelt, mert az olasz csapatok kimélet nélkül jártak el a lakossággal szemben és több nyit helységet bombáztak elrettentő példaképpen. Ezeket a híradásokat későbbben is megerősítették. Ugyancsak Londonból közlik, hogy a történetek hírére erős diplomáciai akció indult meg. Lord Perthet, Nagy-Britannia római nagykövetét utasították, hogy jegyzékben kérjen felvilágosítást az olasz kormánytól. Ugyanakkor Halifax lord Corbin francia nagykövettel, valamint a lengyel, az orosz és más követekkel tárgyalt. Ezekről a megbeszélésekről nem adtak ki hivatalos jelentést.

Egyidejűleg jelentik, hogy az angol kormány Rómában lépéseket tett, felvilágosítást kérve az albániai eseményekkel kapcsolatban. Az angol külügyminisztériumban ezekkel az eseményekkel összefüggésben élénk tevékenység folyt és számos kihallgatás történt. Hasonlóképpen Párizsban is.

Németország helyesei

Berlinből jelentik: Német hivatalos részről a megszállást az 1927. évben megkötött szerződés értelmében jogosnak tartják és teljes megértéssel fogadják a katonai intézkedéseket. Megjegyzik, hogy nagyon rossz szemmel néznék, ha a demokráta államok, amelyeknek ezen a területen keresni valójuk nincs, beleavatkozást kísérelnének meg. A sajtó megjegyzi, hogy a megszállás az albán nép nagy részének óhajára történt, amit igazol az a nyugalom, amellyel a megszállást fogadták. A Nachtausgabe azt írja, hogy Itália, mint nagyhatalom, jogosan járt el, mert a brit bekerítési politika ellensúlyozásaképpen biztosította feltétlen uralmát az Adria felett.

(Folytatása a 16-ik oldalon.)

VILAG TUKRÉ

Az angol-lengyel szerződés után

Az angol-lengyel kölcsönös segélynyújtási szerződés — írja a Neue Zürcher Zeitung — kétség kívül nem zárja ki német-lengyel vitás ügyek békés rendezését, mint aminő például a Danzig problémája volna. Anglia azonban konkrét katonai kötelezettségeket vállalt Lengyelországgal szemben és ezek a kötelezettségek automatikusan életbe lépnek abban a pillanatban, midőn Németország valamilyen vitás ügyből kifolyólag Lengyelországot megtámadná. A Lengyelországnak nyújtott angol garancia, — amelyet valamilyen formában előreláthatólag Romániára is kiterjesztenek, — a legjellemzőbb módon ilusztrálja azt a mélyegyes változást, amely a német csapatok Prágába való bevonulása, Cseh- és Morvaország anektálása óta az angol politikában végbement.

Eppen egy esztendeje annak, hogy Chamberlain, midőn az osztrák Anschlusz után egyes képviselők az angol kormánytól garanciát kértek az akkori Csehszlovákia területi integritása számára, 1938. március 24-iki híres nyilatkozatában bejelentette, hogy Anglia katonai segélynyújtási kötelezettsége csak Franciaország, vagy Belgium megtámadása esetén lép életbe. Chamberlain elvetette azt, hogy Csehszlovákia kérdésében, amely az angol életérdekeket nem érinti olyan mértékben, mint Nyugat-Európa biztonsága, elkötelező segélynyújtási ígéretet tegyen. Az angol miniszterelnök arra szorított, hogy óva intette Németországot háborus támadástól, mert ebben az esetben „a tények kérése lehetetlen nyomása” Angliát is könnyen magával ragadhatná formális kötelezettség vállalása nélkül is. Sir John Simon augusztusi beszéde sem lépte túl ezen figyelemztetés határait. A müncheni négyhatmi egyezmény — bár Hitler maximális követeléseit teljesítette és Anglia és Franciaország egy diktátum előtt hajoltak meg, — üggyel-bajjal még mindig „békés eszközökkel való igazságos elrendezésnek” volt tekinthető, amit Chamberlain az angol politika céljaként jelölt meg.

A Csehszlovággal szemben alkalmazott katonai erőszak, a protektorátus létesítése, ami a cseh népet megfosztotta önrendelkezési jogától, államiságától, gazdasági javainak nagyrésztétől, szétrombolta az angol politikának azt a bizonytalan reménységét, hogy Hitlerrel lehetséges volna tartós szerződés szerűen szabályozott európai rendet teremteni. Nem lényeges, hogy a dolgok ezen alakulását elsősorban mint Chamberlain súlyos kiábrándulását szemléljük-e, vagy pedig egy ugyszólván tudományosan véghez vitt kísérletet látunk benne, amellyel az angol kormány azoknak, akik a nemzetközi kapcsolatokban az aszeptikus eljárás hívei, kérélteletlen bizonyítékot szállított az iránt, hogy az imperialista virtus nem választható ki a Harmadik Birodalom politikájából s hogy ennélfogva a többi hatalmaknak óvintézkedéseket kell tenni. Mindenekelőtt a gyengébb államoknak kell hatályos védelmet nyújtani, ha nem akarják, hogy gyors halálhozás következzék be a szabad népek között, amely ilyen elszegényedő világon oly hatalmas alakulatok számára is, mint Nagy-Britannia, rövidesen végzetes letérést jelenthetne.

Az angol politika mindenesetre gyorsan és kérélteletlenül levonta a konzekvenciákat és diplomáciai akciókat vezetett be, amely — bármennyire is gunyolódott föltötte Berlin — eredményeiben egy lépéssel a német dinamika elébe vágott. Március 17-iki beszédében Chamberlain, miután keserű szavakban vetette Hitler szemére a müncheni egyezmény megszegését, felhívta közös tanácskozássra mindazon államok kormányait, amelyek érdekelve vannak a Harmadik Birodalom expanziós törekvéseinek fenntartásában. Március 18-ikán lord Halifax máris megkezdte tanácskozássait az érdekelte kormányok londoni képviselőivel. Az annakidején Románia felé vonuló felhők nem sürüstöttek akut veszélyt. Midőn néhány nappal később megkötötték a német-román kereskedelmi egyezményt, amely Németországra jelentős gaz-

6. Az alsóház ma délután választ adta: a kormányról, hogy a katonai csapatok léptek Spanyolország felé, a véleménye az angol kormányról, hogy esetben Franco tábornok Angliával szemben való

6. Az alsóház ma délután választ adta: a kormányról, hogy a katonai csapatok léptek Spanyolország felé, a véleménye az angol kormányról, hogy esetben Franco tábornok Angliával szemben való

6. Az alsóház ma délután választ adta: a kormányról, hogy a katonai csapatok léptek Spanyolország felé, a véleménye az angol kormányról, hogy esetben Franco tábornok Angliával szemben való

6. Az alsóház ma délután választ adta: a kormányról, hogy a katonai csapatok léptek Spanyolország felé, a véleménye az angol kormányról, hogy esetben Franco tábornok Angliával szemben való

6. Az alsóház ma délután választ adta: a kormányról, hogy a katonai csapatok léptek Spanyolország felé, a véleménye az angol kormányról, hogy esetben Franco tábornok Angliával szemben való

6. Az alsóház ma délután választ adta: a kormányról, hogy a katonai csapatok léptek Spanyolország felé, a véleménye az angol kormányról, hogy esetben Franco tábornok Angliával szemben való

6. Az alsóház ma délután választ adta: a kormányról, hogy a katonai csapatok léptek Spanyolország felé, a véleménye az angol kormányról, hogy esetben Franco tábornok Angliával szemben való

6. Az alsóház ma délután választ adta: a kormányról, hogy a katonai csapatok léptek Spanyolország felé, a véleménye az angol kormányról, hogy esetben Franco tábornok Angliával szemben való

6. Az alsóház ma délután választ adta: a kormányról, hogy a katonai csapatok léptek Spanyolország felé, a véleménye az angol kormányról, hogy esetben Franco tábornok Angliával szemben való

6. Az alsóház ma délután választ adta: a kormányról, hogy a katonai csapatok léptek Spanyolország felé, a véleménye az angol kormányról, hogy esetben Franco tábornok Angliával szemben való

6. Az alsóház ma délután választ adta: a kormányról, hogy a katonai csapatok léptek Spanyolország felé, a véleménye az angol kormányról, hogy esetben Franco tábornok Angliával szemben való

6. Az alsóház ma délután választ adta: a kormányról, hogy a katonai csapatok léptek Spanyolország felé, a véleménye az angol kormányról, hogy esetben Franco tábornok Angliával szemben való

6. Az alsóház ma délután választ adta: a kormányról, hogy a katonai csapatok léptek Spanyolország felé, a véleménye az angol kormányról, hogy esetben Franco tábornok Angliával szemben való

6. Az alsóház ma délután választ adta: a kormányról, hogy a katonai csapatok léptek Spanyolország felé, a véleménye az angol kormányról, hogy esetben Franco tábornok Angliával szemben való

6. Az alsóház ma délután választ adta: a kormányról, hogy a katonai csapatok léptek Spanyolország felé, a véleménye az angol kormányról, hogy esetben Franco tábornok Angliával szemben való

A székrekedés szenvedéseket okoz, amelyek csodálatosan elmúlnak egyetlen pohárka

FERNET-BRANCA-tól

dasági előnyöket biztosít ugyan, de távolról sem nyújt politikai szabadkezet ezen előnyök önkényes kiaknázásához. — korai volt Berlinben ezt Romániának a német politika körébe való bevonásaként és az angol ellenakció kudarcaként felfogni. Magában Németországban is kissé elszívta ünnepeket a diadalt, úgy, hogy midőn az elmúlt pénteken Chamberlain bejelentette a Lengyelországgal szembeni angol kötelezettségvállalást — ez a bejelentés Berlinben meglepőleg és riasztólag hatott.

Nem könnyű ma még megállapítani, hogy milyen események vezettek a mai helyzethez, amely az angol diplomácia igen aktív fellépése ellenére sem volt könnyen elérhető a kelet-európai kormányok bizonyos ellenkezése miatt. Varsó az angol fáradozásokkal szemben tétovázó magatartást tanúsított. Ez a magatartás két okra vezethető vissza: a Moszkvával szembeni bizalmatlansága folytán Lengyelország vonakodik attól, hogy az európai politikában a szovjet unió oldalán lépjen fel. Egy moszkvai közreműködés mellett a német politika ellen létre hozott „közös nyilatkozat” Oroszország favorizálását jelentette volna, amelyet Lengyelország a maga legveszélyesebb ellenfelének tekint. Másrészt a német oldalról fenyegető veszély is végső óvatosságra készítette Lengyelországot az angol akcióval szemben.

Az 1934 január 26-iki német-lengyel egyezmény óta — az első kétfoldalú szerződés, amelyet Hitlernek sikerült megkötöni — Varsó és Berlin „en face” állottak egymással szemben azzal a kötelezettséggel, hogy az őket érintő kérdéseket közvetlen tárgyalások után szabályozzák és soha erőszakhoz nem nyúlnak. E szerződés alapján Lengyelország felfegyverkezésének és délkelet felé kezdődő területi expanziójának időszakában Lengyelország jóakaratu semlegességét élvezte, amely a gyakorlatban a német politika határozott favorizálását jelentette. Hitler mindenesetre megfizette ennek árát; a varsói kormányának a csaknem egymillió lengyelországi német kisebbséggel szemben öt év óta szabadkezet engedett és megengedte nemcsak azt, hogy a lengyelek a németek közti nemzeti szocialista agitációval szemben fellépjenek, hanem azt is, hogy gazdasági pozíciókat, politikai jogait alaposan átgondolt intézkedésekkel, sőt kemény csapásokkal is likvidálják. Hitler „tolerálta” ezt. Ezen kívül látszólag levette a német külpolitika napirendjéről a lengyel korridor kérdését, amely 1933-ig a német revíziós kívánások lajstromján első helyen állott és a lengyelországi németek elnyomása és kiűzése fölötti panaszokkal a varsaillesi békszerződés elleni propaganda sarkkövét alkotta. Hitler remélte ugyanis, hogy Lengyelországot a döntő kelet-európai átalakítások idejére semlegesíti, a nyugati hatalmak beavatkozására való képtelensége folytán izolálja, majd ebben a kiüt nélküli helyzetben diktálhatja számára a Pax Germanica-ba való beilleszkedés feltételeit. Lengyelországnak az angol akcióhoz való csatlakozása egy öt éves német politika eredményeit teszi ezen a fronton vitássá. Innen a német sajtó és rádió példátlan felháborodása és Lengyelországgal szembeni fenyegetései.

Hogy mi történt pontosan Varsó és Berlin között az angol-lengyel szerződést megelőzően, azt nem lehet ma még megállapítani. Lehetséges, hogy Ribbentrop konkrét követeléseket állított fel Danzigra, a korridoron levő autóstradára, az antikomintern paktumhoz való csatlakozásra nézve; mindenesetre az öt éves tete a tete után a lengyelek haláláig igen kifinomult a német diplomácia hanghordozásával, hangjának felemelésével szemben, különösképpen, ha ez a lengyelországi német „népcsoport” üldöztetéséről szóló sajtójelentésekkel párosul.

Beck ezredes elérkezettnek látta az időt az irányváltatásra, miután látta, hogy a német diplomácia nem helyez többé súlyt Lengyelország jóindulatára és nem akarja többé jogainak birtokában hagyni. Más kérdés azután, hogy helyesen járt-e el Lengyelország az 1934. évi lengyel-német szerződéssel, főleg pedig azzal, hogy a csehszlovák kérdésben nem épepn szimpatikus magatartást tanúsított. Franciaországnak keleti szövetségeseivel szembeni magatartása sok okot szolgáltatott az 1934-es lengyel taktikára és Beck ezredes nemcsak mint megtérő bűnös utazott Londonba a lengyel külpolitika átalakítására, de mint olyan ember is, akinek előrelátása sok kérdésben igazolódott.

Emésztési kiütések a bőrön sok esetben hamar elmúlnak, ha bélműködésünket reggelenként éhgyomorral egy-egy pohár természetes „Férenc József” keserűvízzel elrendezzük. Kérdezze meg orvosát.

a szezon legnagyobb újdonsága, a legkitűnőbb nőruha és kosztüm anyag, szenzációs árak

155 és 295 Lei

SELYEM ÉS FANTÁZIA ANYAGOK

Dus választék a legkülönbébb szövésmin-takban és minőségekben

Nagy sikerű, teljesen új minták kizárólag

CLUJ, STRADA GENERAL NECULCEA No. 2 ÉS AZ ORSZÁG OSSZES NAGYOBB VÁROSAIBAN

A Zsidó Távirati Iroda jelenti:

Szlovákia

A SZLOVÁKIAI ZSIDÓK TRAGÉDIJÁA.

Szlovákiából újabb megröszélt hírek érkeznek a zsidók helyzetéről, amely talán felül is múlja azt a tragédiát, amit 1938. márciusában az osztrák zsidók az Anschluss után szenvedtek át Bécsben és Ausztria városáiban. A Hlinka-gárdisták zavartalanul zsarolják és fosztogatják a zsidókat, akiket ezrelveket vetnek fogságba. Ezek a legények már a hatóságok feje fölé nőttek és intézkedéseik ellen seholy jogorvoslás. Éjnek éjletén törnek be a zsidók lakásába, pénzt követelnek és ahol valaki a legkisebb ellenállást meri tanúsítani, ott működésbe hozzák a gummibotot. Letartóztatások esetén semmiféle indokolás nem közölnek, legkevésbé pedig adnak valami írást. A börtöncellák zsúfolásig megteltek ártatlan emberekkel, néha 30-40 embert gyűmösölnek egyetlen cellába, akik ilyen módon le sem ülhetnek. A szerencsétlenek néhány nap után már dagadt lábakkal szenvedik végig azt a torturát, amihez hasonlót az inkvizíció legborzalmasabb napjai sem ismertek.

Sokan a pokolból való meneküléseket úgy szeretnék elérni, hogy meg kísérlék az országból való kijutást, akár illegális uton is. Mindenki szívesen otthagyná pénzt és javait, csak hogy szabad levegőhöz jusson. Néhányan Prágába menekültek, de itt sem várhatják helyzetük megkönnyebbülését. Legtöbbjük Lengyelországba igyekszik, de a lengyel határőrséget az utóbbi időben éppen a menekülők miatt megerősítették és olyan intézkedéseket fogantatosítottak, amelyek lehetetlenné teszik a határon való átjutást. Százával bolyonganak a határhegyekben zsidó menekülők, akik valamilyen módon mégis szeretnének átjutni Lengyelországba. A kiket a határőrök elfognak, azokat átteszik szlovák területre, ahol persze a legkegyetlenebb kínzások várják őket.

Ezekkel az illegális kínzásokkal párhuzamosan hajtják végre a zsidó üzletek és zsidó vállalatok „árjásítását”, ami a zsidó vagyon teljes tömörítését fogja eredményezni.

A varsói „Hajnt” című jiddis újság a napokban egy Csehszlovákiából menekült zsidó szenvedéseit írja le. A cikk szerint Szlovénországban éppen úgy fokozódik az öngyilkosok száma, mint Prágában, ahol különösen a szudeta vidékről a cseh fővárosba menekült zsidók vetik el maguktól életüket, hogy ne kelljen bejutniuk a koncentrációs táborba.

A cseh protektorátus

EGY HÍRES ÜGYVÉD „ÖNGYILKOS-SÁGA”. Prágában a németek bevonulása óta napról napra több politikai letartóztatás történt. Az exponált zsidók közül letartóztatták dr. Golját ismert ügyvédet, aki régebben a politikai perekben a nemzeti szocialisták ellen védte ügyfeleit. Golját doktort már a németek bevonulásának első napjaiban letartóztatták és harmadnapra köztölték családjával, hogy öngyilkosságot követett el. Prágában általában azt hiszik, hogy az ügyvédet agyonkínózták börtönében. Prágában egyébként rendelet jelent meg,

amely szerint azokban a kávéházakban és vendéglőkben, amelyek árja kézen vannak, zsidók nem tartózkodhatnak. A zsidó kávéházak és vendéglők bejárata fölé pedig feltűnő helyen ki kell ragasztani a jelzőtáblát, amely kétségtelenül tudatja a járőrelőkel, hogy a tulajdonos nem árja. Az ilyen helyekre azonban árja nem teheti be a lábát és kizárólag csak zsidókat szabad kiszolgálni.

Németország

ZSIDÓ IRO KÖNYVEI LEFOGLALHATÓK.

A német törvények szerint tudvalevőleg írók könyvei éppoly kevésbé foglalhatók le, mint az iparosok szerszámai. A napokban azonban felmerült egy ügy kapcsán a kérdés, vajjon a zsidó írókra nézve is érvényben van ez a törvény. A bécsi törvényszék egyik tanácsánál egy zsidó író ügyét tárgyalták. Az író, akinek könyvét lefoglalták, a foglalás alól fel akarta oldatni könyveit. Azzal érvelt, hogy ezekre hivatásának teljesítése során szüksége van. Igazololta néhány könyvvel, hogy írói működést fejt ki, azon kívül külföldi lapok tudósítója és szinkritikus. A törvényszék azonban visszautasította a megkeresést és indoklásában a következőket jelentette ki: „A panaszos zsidó és zsidó nővel él házasságban, azonkívül régebben sajtóvetéséért el volt ítélve. Ezzel megállapított nyer, hogy mint ilyen, nem vezethető be az írók listá-

Uránia Mozgó AZ UTÓBBI ÉVEK LEGJOBB CIRKUSZFILMjét VETTE

Emberek, állatok, szenzációk!

Izgalmas tartalmu, eddig nem látott szenzációs cirkuszmatványokban gazdag film rendezte és főszerpben: Harry Piel

MŰSORON KIVÜL HANGOS PÓTKÉP!

jára. Már ez egymagában bizonyítja, hogy nincs meg neki az a tulajdonsága, amely képesítené őt arra, hogy az író felelősségteljes feladatát, szellemileg hatni a közügyekre, teljesíteni tudná. Mint zsidó automatikusan kiválik ama egyének köréből, akik a német sajtószóvetségben dolgoznak, vagy módon könyveinek a törvényekben biztosított védelmét nem veheti igénybe.”

MIVEL MULATTATJA A „STÜRMER” A NEMETEKET? A hírhedt Streicher „Stürmer”-jében: „Egy mulatságos eset: zsidó a szemét alatt” címmel a következők-ről számol be:

„A hollandiai határvidéken átvezető Walfucht országúton a napokban mulatságos eset történt. Az uton óriási sebességgel autó rohogott végig. Az autó szinültig telve volt szeméttel. A hatóságok feltartóztatták az autót és figyelmeztették a gépkocsi vezetőt arra, hogy közlekedési kihágást követett el. A sofőr végül tiszteletudóan elköszönt és teljes gázt adott az autónak. De peche volt. Hirtelen elvesztette a kormánykerék feletti uralmát és az országutat övező fák egyikébe ütközött. A lendület

Bele tud Ön nézni a tükörbe

Ez nem is olyan természetes, mert legtöbb nő nem úgy látja magát, mint amilyen, hanem úgy ahogy kinéz szeretne. Aki azonban önmagával szemben őszinte és aki külső megjelenésének hiányosságát nem befedni, hanem megszüntetni akarja, aki tényleg szeretne lenni és nemcsak órákon át tartó kikészítés által akar valamennyire természetos benyomást kelteni az Milkhderm-Hautsahne-t és Milkhderm-Milchfettercrème-t használ. A Milkhderm-készítmények utolsó megnyitása mulásai évezredes tapasztalatokból melyek a római időkig visszavezethetők és tökéletesítésüket a Milkhderm-készítményekben érték el.

ereje a szemét rakomány jórészét az szórta.

A hatóságoknak feltűnt, hogy a szemét hirtelen megmoccant valami. Átkutatták szemétrakományt és nagy volt a meglepésük, amikor a szemét alól négy zsidó került elő. Három férfi és egy nő. Mindanny lengyel emigránsok, akik ilyen „misztikus módon illegálisan akarták átépíteni a határt. A nő a szemét alatt rosszul lett. Beszállították a kórházba. A három férfi azonban a legjobb egészségnek örvendtek, kénytelenek voltak a rendőrségen kikötni.”

A NÉMETORSZÁGI ZSIDÓK NEM SZESULHETNEK A TÁRSADALMI SEGÉLYBŐL.

A Stuttgartenban megjelenő „S. Kurier” írja a következőket: „Az 1931-es társadalmi segélyről intézkedő törvény nem tett különbséget a társadalmi segélyből való részesedés szempontjából származás szerint. Magától értetődő, hogy nemzeti szocializmus uralomra jövele véle is meg kellett szüntesse ezt a visszaszámítást. A nemzeti szocialista gyógytani szponzorok az öröklött egészség és degeneráció fogalmait tették meg a társadalmi segély való részesedés jogosultságának kritériumként. Ennek a felfogásnak megfelelően kellett alakítani a betegsegélyezési jogot. A német népközösség és a hivatalos orvosok felismerték, hogy igazságtalanság a német öröklött egészségi polgárt ugyanban a társadalmi segélyezésben részesíteni mint az öröklött degenerációban szenvedő zsidót.

Ezt a helyzetet az 1939. január 1-én adott törvényrendelet megszüntette és zárta a zsidókat a társadalmi segélyezés való részesedéséből. Ez a törvény a nemzeti szocialista elvek érvényrejtését jelenti. A zsidók most már a zsidó fajtestvérekkel segélyére vannak utalva.”

ALFRED ROSENBERG TÖRTÉNELEMI HAMISÍTÓ ANEKDOTÁJA. Alfred Rosenberg, a nemzeti szocializmus teoretikus Troppau volt csehszlovákiai városban a katolikus ellenes beszédet mondott. A beszéd természetesen nem nélkülözhetette a zsidólenes kirohanást sem. Alfred Rosenberg ismételte azon állítását, hogy a zsidók

Uránia Mozgó AZ UTÓBBI ÉVEK LEGJOBB CIRKUSZFILMjét VETTE

Emberek, állatok, szenzációk!

Izgalmas tartalmu, eddig nem látott szenzációs cirkuszmatványokban gazdag film rendezte és főszerpben: Harry Piel

MŰSORON KIVÜL HANGOS PÓTKÉP!

csak akkor tekinthető megoldottnak, ha utolsó zsidó is eltűnik a földről. A cseh és a magyarok ellüldözik zsidókat és remélik, hogy Lengyelország és Románia is követik a jó példát. Annak illusztrálására, hogy a zsidó Káhal, az egyetemes zsidóság honnan nem hiányozhat, Alfred Rosenberg befejezésül a következő történelmi anekdotát mesélte el. Az anekdóta szerint, amikor 1871-ben német csapatok bevonultak Párizsba, mögöttük fekete kaftános civilek ostromolták, hogy felvegye a gazdasági tárgyalásokat a francia zsidókkal. Rosenberg meséje közönséges meghamisítása az igazságnak, mert német csapatok 1871. március 31-én csak szimbólikusan vonultak be Párizsba és ez a bevonulás is csak az Chantilly-évre szorított. Ami a milliárdos jóvátételt illeti, annak tárgyalásait egy zsidó folytatta le, a híres Bleichröder bankár és az is Bismarck nevében, akinek barátja volt.

Időjárás. Bucurestiből jelentik: Készsúlyedő légnyomás, változó felhőzet és déli szél mellett nyugaton kisebb esők, zivatarok lehetségesek. Keleten és az ország többi részeiben tovább tart a száraz idő.

Két

Bucures- tében elő- eseményt sem vacso- már rends- ban valan- elmúlt, a- kell hálói- féle... amely ma- Manista- alig mult- dekekkel- — Mié- rösborról- — Mié- — kérdi a- — Ma- mit? Mié- petrezsely- — En is- kem apuk- — Jai- a te köny- Dán me- kezd benn- mét... a- mekem fa- tiv rajzok- sachi lege- Ahol M- fenytit, — bélyt — ez a fark- pás vadál- totta a fi- S ahol- ja Izrael- zésére jöt- így véleke- — Ópa- hogy na- kát?...

Dán olv- ki olvasha- esték s es- a meggyö- elfelejtem, komány z- az új micr- dékházban és budape- napok óta- él...

Hogy ostromol- egy ebédé- vesztve, P- újra hajó- Ilyenko- Hagadat- nincs háb- kadé tegn- próbámon- méltódné-

a leg- sp- ha

Két széder este Bucurestiben

Dán kérdései... Menekültek széderje

Bucuresti, április 8. Dán, a kisfiam életében először vesz részt széderestén. Nagy eseményt jelent számára. Hisz még soha sem vacsorázott „társaságban“. Ilyenkor ő már rendszerint szépeket álmodik. Ma azonban valami rendkívüli történhetett, már elmúlt, a lefekvés órája s öneki még nem kell hálóingbe bujnia. Az asztalon oly sok féle... Indokolt tehát a nagy izgalom, amely magával ragadja.

Manistanut még nem tud mondani, hisz alig múlt két éves, de azért mindenkit kérdésekkel ostromol.

— Miért fekete a víz? — kérdi a vörösborról.

— Miért van annyi papir az asztalon? — kérdi a macotról.

— Ma este tojást is eszünk? és még mit? Miért van fű az asztalon? — kérdi a petrezselyem levélről?

— Én is olvasni akarok, én is; olvass nekem apukám...

— Jaj milyen képek; és mennyikép van a te könyvedben...

Dán megkerit egy „Hagadát“ és lapozni kezd benne. Most képek kötik le a figyelmét... a fantáziája dolgozni kezd s gyermekem fantáziájában életrekelnek a primitív rajzok s megelevenedik az ósrégi pesachi legendák.

Ahol Mózes az egyiptomi felügyelőt megfenyíti, nagyapó náspángolja el a borbélyt — „a legnagyobb ellenséget“ — Hát ez a farkas kit fal fel? — kérdi a tizsapás vadállatjairól — a borbélyt, mert bántotta a fiukat?

S ahol a Vörös tenger sávja — elválasztja Izrael népet Fáraó népétől — aki üldözésére jött, s Mózes fölemeli a pálcáját — így vélekedik:

— Ópapa a bottal int a csunya bácsinak, hogy na megállj csak, bántani mered a fiukat?...

Dán olvassa a Hágadát; nálánál szebben ki olvashatná? Szépek, költőiek a széderesték s csodálatos ihlet, megnyugvás száll a meggyötört apa lelkébe. Néhány órára elfelejttem, hogy Palesztinából két hajórakomány zsidónak kellett visszafordulnia az új micrájimba, hogy a constantai menekültházban 200 németországi, csehországi és budapesti zsidó menekült sanyódik hónapok óta és nagylelkűen adott bablevesen el...

Hogy Bukarestben más 150 menekült ostromol néhány embert egy alvóhelyért, egy ebédért, s csak félve, szinte reménytelenül, halkan kérdik néha: mikor megy újra hajó?...

Ilyenkor, szent széder estén, amikor Dán Hagadát olvas, nincs modern Fáraó és nincs háborus gyötrellem, amely rám szakadt tegnap, amikor gázmaszkot kellett próbálnom. És a kérdések, amelyek megismétlődnek Dán édes ajkán, csupa válaszok.

teli reménységgel, tanulsággal, jó, megnyugtató érzésekkel.

Ez volt az első széder este.

A második széder estét a menekültek otthonában töltöttem el.

Rosszagu, homályos folyosókon — amelyeket az ünnepek tiszteletére fölmostak — recsegő lépcsőkön jutunk föl az emeletre, ahol gyéren világított hosszú teremben, hosszú, fehér papirossal letakart fenyőasztaloknál, mintegy 100 menekült készül a második széderre.

A tegnapielőtt fölmosott padló még mindig nem száradt meg, a levegő nedves, a konyhából beszivárog a husleves kellemes illata. Az asztalfőn kétágu gyertyatartóban pislákolnak a gyertyák.

Eljött dr. Alperu rabbi, eljött Kandel ügyvéd a menekültek segélyezőbizottságának az elnöke.

A tényérokban burgonyapüré szegyenkezik, mindenki előtt három szál géppászka s egy üveg víz... Felsőkabátban, begubóztatva ülnek, magukba roskadva, a semmibe merednek. Az ideiglenesség, a hajszoltság, a bizonytalanság, a kilátástalanság az örömtelenség, a kieltelenség szivettéppé atmoszférája nehezedik az emberekre. Az arcukon, a szemükben a páriasorsra ítélték, az emberi színvonalról lefokozott üzött emberiduvadak megkínzott tekintete.

Száz zsidó széderestéje ez. Dr. Alperinek beszélnie kell. — Tegnap a hivei előtt tartott prédikációt, szépen kikerekített, bombasztikus szónoki fordulatokban és vihárogó szavakban gazdag prédikációt...

A rabbinak mélyen csengő hangja van, s ha beszélni kezd mézként csorog az ajkáról a malasztos szó. Dr. Alperin ebben az atmoszférában zavarba jön, a rabbi, aki szép ünnepi szónoklatra készült nehéz feladat elé került. Összeség Kandelrel, a „menekült bizottság“ elnökével. Tanácsot kér. És az ünnepi szöveget elmarad s a Hagada szövegét.

A rabbi olvassa a zsidó legendát, a történelmet.

A rabbi Kiddust akar mondani, hort kér, de az asztalon csak vizet lát, de elmondja az áldást. A 100 ember nehézkesen felemelkedik s egy elfojtott, majd nem siró „amen“ hangzik el száz ajakról.

A rabbi föltöri a „macot“; a széderesték ők is törnek a kovásztalan kenyérből.

A zsidó pap énekl a szöveget. Adott pillanatban megszűnik a szöveg. A száz arc feléje fordult, a száz arc fölcsudott, fölengedett a menekültsors lidérce, felolvadt a héber melódiában, amely a Nép csodálatos megmeneküléséről regél...

Az ember megtalálta az utat az emberek szívéhez és a rabbi most vigasztaló szavakat akar intézni a szerencsétlenekhez:

— A család ünnepe a Pészach és itt együtt, mi mindannyian egyetlen család tagjai vagyunk...

Igenis Nagyságos asszonyom, a szépség a helyes fogápolásnál kezdődik!

Egy jobb készítmény, mint a NIVEA-fogpaszta, nem létezik. Még ma vásároljon egy tubussal és az eredményül el lesz ragadtatva. A NIVEA-fogpaszta fénylő, teherré varázsolja a fogakat, amellyel kellemes ízű és üdítő.

Habzó és nem habzó.

legjobb 2x naponta.

Az arcok újra elhomályosultak, a száz lélek újra magába roskadt. Egy asszony sir, egy férfi az asztalra borul s némán elrejtje könnyeit. Az asszonynak: férje elpusztult Dachauban, a gyermekét elvették, hova? hova?

A férfinak: A családja: fiatal felesége, két kis gyermeke ott maradt...

Megrendítő percek telnek el. A rabbi tovább beszél, az elmaradottokról és a száz menekült arcára kiülnek a gyötrelmek, melyek a lelkiüket égetik ezen az estén... végigélik a hónapok és évek szenvedéseit, az otmaradottak utáni vágyódás hasítja a szívüket...

A rabbi most újra a „Hagadat“ olvassa, újra széderesté van, a fájdalom lassanként feloldódik, a könnyek elfolytak. Mintha átélnek a szent legendákat, a rájuk nehezéd gyötrelmet fölengedett, szívóbi fakadó ámeneket sóhajtanak el, a szoltároknál csukott szájjal zimmögnek a rabbi-val együtt.

Amikor elakartam hagyni a termet, egy az ajtó mellett ülő menekült, megragadta a karomat. Herr Kessler, nagy hentesáru üzlete volt Bécsben. Most menedékhelyen alszik, a „Viata“ kántin levesei tartják benne a lelkét:

Herr H... ön tudja, hogy már két hónapja vagyok itt... hogy a családom ma is ott sanyódik... mi lesz velünk? Mikor megy hajó?... Mikor kerül rám a sor? Folyton azt mondják: — Várjon türelemmel... Meddig? Meddig? Meg fogok örülni. Egy bélyegre való pénzem sincs, hogy a feleségemnek írhatnék. Mi lesz velem? Hisz folyton újabbak és újabbak jönnek...

Válaszolni szeretnék. De mit? Mit mondjak neki? Hogy legyen türelemmel. Újra vár, Kessler újra beszélni kezd s a körülötte ülők közelebb húzódnak, néhányan felelnek s közelednek.

— Most, hogy visszajött egy hajó, sokan azt mondták, hogy nem indul több egy se...

— Kessler arcán elkeseredett árc, kétségbeesés villog a szemében.

— Ez nem lehet: Das ist unmöglich — mormolgatják utána a többiek.

— Kessler ur, mindent megtettünk, hogy megmentsük Önöket. Nem sokára, talán pár napon belül indul egy hajó... maga rajta van a listán...

— Und Ich? Weber? Ferdinand Weber?

— Vidleicht...

— Und Ich? Ing. Zwergel?

Hátszegi Ernő.

Select Mozgó

HUSVÉT ALKALMAVAL BEMUTATJA

Ártatlan Zsuzsi

világhírű GILBERT operett kiválóan sikerült filmváltozatát, főszerepekben:

Henry Garat, Meg Lemonnier, R a i m u

Végig zenés, mulatságos jelenetekben dus vigjáték, mely elfeledteti a néző minden gondját.

Az eddigi negyvennyolc csillag helyett negyvenkilenc csillag lesz az amerikai lobogón

Alaska az Egyesült Államok negyvenkilencedik szövetségi állama lesz

Az Észak-Amerika sarki vidékén fekvő s az Egyesült Államok birtokát alkotó terület, Alaska a legközelebbi jövőben az északamerikai államok szövetségének, az Egyesült Államoknak 49-edik állama lesz s így az amerikai lobogón a csillagok száma eggyel megszaporodik, az eddigi 48 helyett 49 lesz. Alaskai felelős körök ugyanis, amelynek tagjai nagyobb részben az Egyesült Államokból vándoroltak Alaskába, beadványt adtak át Washingtonban, amelyben követelték, hogy ne csak gyakorlatilag, de jogilag is ismerjék el Alaskának az Egyesült Államok területébe való bekebelezését, átmenetképpen Alaskának a 49-edik szövetségi állammá való elismerésével.

Az 1,518.718 négyzetkilométer területű Alaskát az Egyesült Államok 1867-ben vásárolták meg Oroszországtól 7.2 millió dollárért, 1912 óta gyakorlatban az Egyesült Államok területe (Territory), aminek most jogi elismerését kéri. Lakóinak száma 1930-ban 59.278 volt (négyzetkilométerenként 0.04); 28.640 fehér, 19.028 eszkimó és aleut, 10.955 indián. Fővárosa Juneau, 4043 lakossal. Fontosabb helységei Ketchikan 3796, Anchorage

227, Fairbanks 2101, Petersburg 1252, Nome 1213 és Sitka 1056 lakossal. Magas, bősős hegyein a tengerpartig érő, jéghegyeket indító gleccserek, Ázsia felé nyúló szigetein működő tüzhányók vannak. Éghajlata az óceáni parton nyirkos, hűvös, a hegylancok mögött száraz és télen rettentően (minusz 50, minusz 62 fok) hideg. Ott ősi fenyvesek díszlenek, itt csak sovány tundra tengődik. Lakói halászatból (lazac), vadászatból (hód, hermelin, hiúz, foka, rozmár), állattenyésztésből (karibu, rénszarvas, kékróka), bányászatból (arany, réz) és halkonzerv iparból élnek. Kiaknáztalanul fekszik a szén, grafit, kőolaj, platina, ezüst és több más érc.

— Április 14-ig szünetelnek a kihallgatások a királyi helytartóságon. Szamos-tartomány királyi helytartója, dr. Tataru Coriolan ma reggel elutazott Kolozsvárról s a husvéti ünnepeket vidéken, a havasokban fogja tölteni. Ez idő alatt, egészen április 14-ig, péntekig a fogadások is szünetelnek a királyi helytartóságon, amikor is dr. Tataru Coriolan királyi helytartó újból megkezdí az audienciákat.

Areca-RIP

a legjobb sport-harisnya

Bucurestiből jelentik: Kis...

HIREK

Egy ismeretlen királyság

Csak kevesen tudják, hogy Island szigete husz év óta önálló királyság. Ez a kis sziget-királyság most ünnepelte politikai önállóságának huszadik évfordulóját. Természetesen nincs Islandnak saját királya, mert a király személyében Dániával osztozik. Attól eltekintve azonban, hogy külügyeit a dán külügyi hatóságok intézik, Island tökéletesen önálló és független Dániától.

Az islandi királyságnak saját alkotmánya van, minisztériumai vannak és saját parlamentje. Nemzeti zászlója kék színű, amelynek közepén vörös-zsúzt kerek van. Saját jogrendszer is van azonkívül, amely alapelveivel a 13. századi középkori jogrendig vezeti vissza eredetét. Az islandi parlament pedig azzal dicsekedhetik, hogy a legrégebb a világon, mert 930-ig vezeti vissza eredetét. A szigetország hétszáz évig élt norvég, illetve dán fennhatóság alatt, miután előzőleg azok a véres háborúk, amelyeket az egyes törzsek egymás között folytattak, az országot már pusztulással fenyegették, 1262-ben határozta azután el az islandi parlament, hogy az országot egy egyezmény révén önkéntesen a norvég királynak rendeli alá. Később azután dán fennhatóság alá került a sziget és az elmúlt évszázad során Island évtizedes harcot folytatott a mindig nyomasztóbbá váló dán uralom ellen, míg aztán 1919-ben visszanyerte teljes önállóságát.

A politikai önállóságának husz éve alatt azután Island jelentékenyen megváltoztatta arculatát. Többé nem az álmok és mondák országa, hanem a technikai és kulturális előrehaladottság országa lett, amelyben már egyetlen egy analfabéta sincs. Ez pedig annyival is inkább említésre méltó, mert hiszen az iskolai oktatás csak a szorosra vett téli hónapok alatt folyhatik. A nyár folyamán ugyanis a gyermekeknek is segíteniük kell a mezőgazdasági munkálatoknál és a halászatnál. Jellemző azonban az islandi nép nagy tudásvágyára, hogy általában a leg-egyszerűbb paraszti is, anyanyelv mellett — amelyet ezer év óta ugyiszólván változatlanul őriz a nép — dánul, németül, sőt igen gyakran angolul is beszél.

Aki a szigetország modern fővárosát, Reykjavíkot — amely a maga huszonhat-ezer lakosával az egyetlen nagyobb városa az országnak — meglátogatja, csodálkozni fog azon a magasfokú lakáskultúrán és magas színvonalú életmódon, amely az északra ezt a kis metropoliszt jellemzi. Nemcsak előképző repülőtere és saját kitűnően felszerelt rádióadója van a városnak, hanem a modern házi egytől egyig melegvízfűtéssel vannak ellátva. Az utóbbit mindenestre nagymértékben megkönnyíti a nagyszámu hőforrás, amely ingyen szolgáltatja a „fűtőanyagot“. Islandnak önállósága megőrzésére sem hadsereg, sem erődítmények, sem flottára nincs szüksége. Nincs a szigeten vasút sem, ezzel szemben kitűnő és sűrű úthálózat rendelkezik, amely nagymértékben megkönnyíti a gépkocsiközlekedést. Islandnak saját valutája is van, az islandi korona, amely más értéket képvisel, mint a dán korona.

Ritkán fordul elő, hogy egy nép olyan tisztán és keveredés nélkül megtartotta népességét, mint az islandiak, akiknek ősapái a legújabb kutatások szerint amerikai földön is jártak már, mielőtt Kolumbus oda betette volna a lábát.

Lapunk legközelebbi száma a közbeeső ünnep miatt szerdán reggel a rendes időben jelenik meg.

— ÖFELSÉGE A NAGYPÉNTEKI ISTENTISZTELETEN. Öfelsége és Mihály vajda jelentésében folyt le tegnap este a nagypénteki istentisztelet. A helyőrségi csapatok különítményei parancsnokaik vezetésével délután 6 órakor érkeztek a patriárkia udvarára. Az uralkodó és a trónörökös fél 8 órakor jelentek meg a székesegyházban, ahol már helyet foglaltak az állami főméltóságok Armand Calinescu miniszterelnökkel az élükön. A szertartást Nicodem moldovai metropolita, patriárkiai helytartó vezette fényes papi segédlettel. A hagyományos körmenetben Öfelséget és Mihály nagyvajdát Calinescu miniszterelnök, a királyi tanácsosok, a kormány tagjai, számos magasrangú tiszt és főméltóság követték. Az istentisztelet 9.15 órakor ért véget, az uralkodó és Mihály vajda gépkocsin hajtottak vissza a palotába.

Megjelent a légeghárító tanfolyamokról szóló rendelet

A királyi helytartóság rendelete

Cluj, április 8. A királyi helytartóság a légvédelmi törvénnyel kapcsolatban az alábbi rendeletet adta ki:

1. A légügyi minisztérium rendelkezés alapján közhírré tesszük, hogy a szamosi királyi helytartóság területén magánosok részére légvédelmi és légeghárító tanfolyamokat rendeznek. A tanfolyam során megismeretik a résztvevőkkel az esetleges légitámadás elhárítására vonatkozó tennivalókat, másrészt a gázáradás elleni egyéni és egyetemleges védekezés módjait.

2. A felvilágosító tanfolyamok április 23-án kezdődnek meg a városközpont közgyűlési termében és pedig két csoportban.

Az első csoport részére április 23-án, április 30-án, május 1-én, május 7-én és május 17-én, a második csoport részére május 21-én, május 28-án, június 4-én, június 11-én és június 18-án tartják meg a tanfolyamokat.

3. A tanfolyamokat minden nap délelőtt 8 óratól déli 1 óráig és délután 4—6-ig tartják meg.

4. A tanfolyamon a légvédelmi törvény 8. paragrafusában előírt személyek vesznek részt.

5. A tanfolyamokon való részvételre való jelentkezéseket a hó 15-től kezdve, vagy személyesen, vagy írásban a szamosi királyi helytartóság légvédelmi szolgálatánál kell eszközölni. Az írásbeli jelentkezésre való kérvényeket fel kell bélyegezni és fel kell tüntetni benne a jelentkező nevét, foglalko-

zását, nemzetiségét, személyi igazolványának számát, lakását és annak megjelölését, hogy a légvédelem milyen ágában akarja magát kiképeztetni.

Nagyobb cégek és vállalatok kérésükhöz tisztviselőiknek névsorát kell mellékeljék. A tanfolyamokon a vállalatok vezetői, igazgatóságai tagjai és adminisztratív tisztviselői is részt kell vegyenek, a munkások és alkalmazottak azonban nem, mert ezeket a légvédelmi törvény 7. szakasza értelmében külön heti tanfolyamon képezik ki.

6. A tanfolyamon való részvételi kérésekkel két fényképet és a pénzügyigazgatóság-hoz befizetett 200 lejről szóló bevényt kell bemutatni, hogy ez összeggel a tanfolyam fenntartási és szervezési költségeit fedezik.

7. A résztvevők a tanfolyamon fel kell mutatassák bejelentési lapjukat és magukkal kell hozzanak egy 1935-ös típusú gázárcsót, 100 gramm alkoholt és egy kis csomag vattát.

8. A légvédelmi törvény 8. szakaszában előírt személyek a tanfolyamokon kötelesek résztvenni, mert akik ettől távol maradnak, azokat a törvény 63. szakaszának értelmében meg fogják büntetni. Az erre vonatkozó törvény a Monitorul Oficial folyó év március 6-iki számában jelent meg.

A tanfolyam vezetője:
Vlad Miron
repülő alezredes

HUSVÉTI SZENZACIÓJÁT MINDENKINEK LÁTNI KELL!
A ROYAL slágermozgó diadalmos világszenzációja!

DANIELLE DARRIEUX

legnagyobb filmje:

Hajnalhasadás

Cigányzenés slágerfilm. Pezsgős jókedv, tánccos falusi lakodalom a buzakalászos rónán. Figyelem! Kedvezményes és szabadjegyek csak az ünnepnapok után érvenyesek. A film megszerzése óriási anyagi áldozatokat igényel, továbbá az új felemelt adótörvény miatt mérsékelt helyárak. Tisztviselőknek, diákoknak és munkásoknak kedvezmény. Számozott jegyelővétel. Telefon: 37-05.

Következő műsor: TAVASZI SZERENAD. Fősz.: Jeanette MacDonald és Nelson Eddy.

— Leállították Szatmáron a vendéglői zenét. Szatmárról jelentik: Megirtuk, hogy Szatmár két mozija az új adózási rendszer miatt elhatározta, hogy egyelőre csak szombat és vasárnap tart előadásokat. Ugyancsak az új rendszer miatt a vendéglői zene körül is zavarok vannak. A szatmári kávéházak és éttermek tulajdonosai tegnap értesítést kaptak a pénzügyigazgatóságtól, hogy az új látványosság adóra vonatkozó rendeltörvény alapján tíz napra előre kell kifizetniük az ugynevezett zenedíjat. A rendelkezés Szatmár legnagyobb kávéházának napi 570 lejt, a többi éttermeknek 100—100 lej külön kiadást jelent. A tulajdonosok a Dacia kávéház kivételével már szerdán este leállították a zenét és hazaküldték szerződött zenekarjaikat. A vendéglős ipartársulat ügyésze, dr. Fejes Lajos lépéseket tett a pénzügyigazgatóságon az adórendelettel kapcsolatban.

— A Timpul a kisebbségi iskolai rendszerről. A Timpul mai számában az új kisebbségi iskolai rendszerrel foglalkozva megjegyzi: A nemzeti nevelésügyi minisztérium minden félreértést, vagy hamis magyarázatot ki akarva rekeszteni, amikor a kisebbségi statum széles látókörű és egyenlőség-elveit gyakorlatba ülteti, elhatározta, — még elmult ősszel kelt 149.394. számú rendeletében, — hogy a leghatározottabban biztosítja minden kisebbségi azon jogát, hogy maga állapítsa meg saját etnikai nemzetiségét és válassza meg az iskolát, ahová gyermekeit beiratni kívánja. A panaszokat részletesen kivizsgálták és azonnali intézkedéseket tettek. Azon zavarokat, amiket egyes szülők okoztak, akik elhanyagolták a szükséges iratok felmutatását a beiratkozásoknál, elhárították és minden iskolai tanuló helyzetét tisztázták. Minden olyan kisebbségi részről érkezett kérvény, amely kisebbségi iskolába való beiratkozásra vonatkozott, teljesítettek. Az állami iskolákba csak a román etnikai származású gyermekeket és azokat írták be, akiknek szülei ezt kifejezetten kérték. A kisebbségekre vonatkozó iskolai kérdés rendezése a legkielégítőbbek közül való. Ismét megnyilvánul tehát az a tény, hogy a kisebbségi kérdések megoldásában Románia felelős tényezőit a teljes tárgyilagosság szelme vezeti és minden esetben a valóság tágas megértésével járnak el. Ez a szellem áll az új romániai kisebbségi rendszer alapján.

— Nagy ur a király borbélyja. Ottawából jelentik: Nagy megtiszteltetés érte Tesse Pál ottawai borbélyt, akivel hivatalosan közölték, hogy az uralkodópar kanadai látogatása idején ő lesz a király borbélyja. Ez a megbízás egyszersiben hírnévhez és népszerűséghez juttatta Tesse-t. Az Egyesült Államokból most sokan Ottawában rándulnak, hogy az „angol udvari borbély“ szépiességét magukat. Több amerikai ritkaságszerkesztő nagy összeget ajánlott azokért a borbély-szerzőkért, amelyeket VI. György királyon fog használni az „udvari borbély“.

— Legideálisabb hashajtó, vértisztító, epehajtó a Dr. Földes-féle Solvo pirula. Székrekedés, bélrenyheség, rossz emésztés, gyomorrontás, felfúvódás, gyomor- és bélfájdalmaknál teljes gyógyulást nyújt. Egy doboz ára 20 lej. Minden városi és vidéki gyógyszerárban és drogeriában kapható.

— Közel tízmillió mű a világ legnagyobb könyvtárában. Newyorkból jelentik: Többévi munka után elkészült a világ legnagyobb könyvtárájának könyvtárájának könyvtárája, amelynek tanúsága szerint a könyvtárban 9.841.494 művet őriznek. A francia nemzeti könyvtár 4.500.000, a British Museum 4 millió 450.000 műből áll.

— Köszönetnyilvánítás. Mindazoknak, akik férjem, illetve szeretett édesapám elhunyt alkalmával fájdalomukat részvétükkel enyhíteni igyekeztek, ezuton mondunk hálás köszönetet. Özv. Berner Dávidné, dr. Berner Mór, ing. Berner Adolf (Jeruzsálem), Berner Izidor.

— Marosvásárhelyen összeírják a monarchia volt internáltjait. A város 4869—1939. szám alatt felhívást tett közzé, amelyben — hivatkozva az egészségügyi minisztérium 14.727—1939. számú rendelkezésére — felszólítja azokat, aki a régi Ausztria-Magyarországon internált táborkorban voltak, vagy román hazafias érzelmek miatt börtönbüntetést szenvedtek az egykori központi hatalmak valamelyikében, jelentkezzenek a város háza 77-es számú szobájában összeírás végett. Amennyiben az érdekeltek már nem volnának életben, úgy az utódoknak kell jelentkezniük. Ugyancsak jelentkezniük kell a hadirokkantoknak, árváknak és özvegyeknek is.

— Uj katonai ügyész. Ion B. Stanescu őrnagyot a kolozsvári katonai ügyészség ügyészévé nevezték ki és tegnap ie is tette a hivatalos esküt.

— Szerelmi dráma egy kolozsmezei közegben. A közép Fráta községében Boros Gábor 43 éves gazdálkodó revolverrel megsebesítette Borzóna Iona 23 éves falbeli leányt, majd maga ellen fordította a fegyvert. Boros a háborútól súlyos ideggyógyulást szenvedett és ilyen állapotban követte el végzetes tettet. Szerencsére sem ő, sem a leány sérülései nem súlyosak. A csendőrségi vizsgálat a szerelmi dráma ügyében megindult.

Pehelykönnyű, orvosilag elismert

gyógycipők

viszér, ludaalp és bokasüllyedésmél, valamint áldott állapotban levő anyáknak. KOHN ISTVAN belvárosi cipőszalon Oradea, Parcul Traian 1.

— A Fehér Ház összes lakóiról ujjlenyomatokat vesznek. Newyorkból jelentik: Roosevelt elnök elrendelte, hogy a Fehér Ház összes lakóiról, beleértve az elnöki család tagjait, a titkári és szolgálatvezetőket, továbbá az összes minisztériumok alkalmazottairól ujjlenyomatokat vegyenek. Hezátette az elnök, hogy fokozatosan az Egyesült Államok egész lakosságáról ujjlenyomatokat fognak venni, ami nagyban megkönnyíti a rendőrség munkáját a személyazonosság megállapításánál balesetek, eltűnések, emberrablások és emlékezőtehetség elvesztése esetén.

— Eljegyzés. Mezei Lujzát eljegyezte Goldfried Mihály Cluj. Minden külön értesítés helyett.

— A nagy díszletezés. Londonból jelentik: A Daily Mail írja: Anglia leghíresebb díszlettervezői fogják a fontos angliai üzemeket és középületeket elalcazni háború esetén. Most képezik ki őket erre a feladatra a légügyi minisztérium south-farnborough-i telepén. A londoni színházak, varieték legkiválóbb díszlettervezői szorgalmasan tanulják, hogyan kell épületeket, sőt egész falvakat és telepéket elrejtetni az ellenséges bombázó gépek elől. Gyakorlatképpen gázműveket templomokhoz, repülőtereket kedves, békés falucsukhoz hasonlóvá díszleteznek és festenek át. Az ilyen munka azzal kezdődik, hogy az elalcazandó tárgyakról légi felvételek készülnek. Ugyancsak légi felvételek készülnek azután a munka egyes szakaszairól.

— Ércbányászat a Déli sarkon. Newyorkból jelentik: Az Egyesült Államok kormányja komolyan foglalkozik azzal a tervvel, hogy a Déli sarkon rendszeres bányászatot létesítsen, az ott felfedezett értelepek kiaknázására. Byrd admirális megbízást is kapott egy 200 főből álló expedíció szervezésére azzal a céllal, hogy pontos térképfelvételeket készítsen az értelepekről és megközelítő számításokat végezzen arra vonatkozólag, hogy mennyi ércre lehet számítani.

— A bolgár belügyminiszter intézkedéseket helyez kilátásba az antiszemita igazgatás ellen. Szófiából jelentik: Nedeff tábornok bolgár belügyminiszter kihallgatáson fogadta a bolgár hitközségek tanácsának küldöttségét, amellyel megvitatta a bolgár zsidóság helyzetét. A belügyminiszter biztosította a küldöttséget arról, hogy a kormány minden rendelkezésére áll eszközzel meg fogja akadályozni a zsidóellenes igazgatást. Időközben kapott értesülések arról számolnak be, hogy a „Ratnitz“ antiszemita szervezet timentéseket rendezett vezérének, Kantardjefnek a kormány által történt letartóztatása és internálása ellen. Az egész országban rengeteg kívül heves zsidóellenes tüntetéseket rendeztek. A tüntetéseken azonban nemcsak a zsidókat, hanem az „elzsidósodott“ kormány is élesen támadták. Valószínűnek látszik, hogy a bolgár rendőrség fel fogja oszlatni szervezetet.

— 17.000 lejt loptak el egy iskolai szolgától az aradi pénzügyigazgatóságon. Aradon jelentik: Vakmerő módon elkövetett lopást történt az aradi pénzügyigazgatóság főpénztári hivatalában. Délelőtt 11 óra tájban, amikor az irodában tömegesen várakoztak, egyik aradi leányiskola szolgálója a pénztárfülké előtt megdöbbenéssel állapította meg, hogy valaki irattáskájából 17.000 lejt ellopott. A szolga segélykiáltására elősietett szolgálatos rendőr, aki lezárta az épület bejáratát és a rendőrség megérkezéseig senkit sem engedtek távozni a palotából. A rendőrség emberei megmozdították a pénztárhelyiség tartózkodott ügyfeleket, de az ellopott pénzt nem sikerült megtalálni. A rendőrség két óra múlva vett, akiket azonnal gyanúsítanak, hogy követtek el a lopást és a pénz büntetéssegítségével vitették ki az épületből, mielőtt annak kapuit lezárták volna. A gyanúsítottak egyelőre tagadnak, azt vallják, hogy hivatalos ügyben tartózkodtak a pénzügyigazgatóságon.

Max Brod beszél az Uj Keletnek

a független Prága utolsó éjszakájáról és palesztinai terveiről

Tel-Aviv, március végén.

A szemüveg mögül éles, vizsgálódó szemek néznek rám. Előbb a szokásos semleges érdeklődés unatkozik a szemekben. Aztán felcsillan a szempár. Dr. Max Brod, a prágai zsidó író és filozófus így fogadja a bemutatkozásunkat:

— Ja, ja Uj Kelet, aus Koložsvár? Wissen Sie etwas über Kacér Illés?

Előbb Max Brodnak Kaczer Illésre vonatkozó kérdéseire kellett felelnünk. Es arra, mint vannak a kolleka urak, még nyugodtak-e és hogy milyenek az erdélyi zsidók. Max Brodból a középeurópai szemű újságíró csapongó érdeklődése beszél. Minden érdekli, ami újságírás és ami zsidó. Mikor aztán feltesszük a kérdést, hogy mondaná el nekünk utolsó napjait a megszállás előtti Prágában, mindjárt cáfolattal kezd.

— Olyan hírek keringtek az első napon, hogy én az utolsó percben, menekülésszerűen hagytam el Prágát. Ez a hír nem felel meg a valóságnak. Már hat hete a zsemben volt a hajójegy, a március 16-án Constantjáról induló hajóra. Én már a szeptemberi krízis pillanatától készítsem elő kivándorlásomat. Mint bizonyára tudja, a Prager Tageblattnak voltam a munkatársa. Néhány évtizedet töltöttem el a lap szerkesztőségében. A szeptemberi krízis után felmondták az állásomat és csak cikkeit vették meg egyszerűen, a zsidó közönséggel szembeni figyelmességéből. Ugy állapodtunk meg, hogy majd Palesztinából fogok levelezni, mint közelkelti munkatársuk. A közbejött események miatt azonban ez is teljesen lehetetlen már. Az elutazásra minden előkészületet megtettünk, én és Félix Weltsch, a Selbstwehr szerkesztője indultunk együtt, 160 főnyi csoporttal együtt. Tizedikén kezdődtek a dolgok Szlovákiában. Nem szabad azt hinni, hogy Prágában különösebb izgalmat idéztek elő a dolgok. Nyugodtan folyt az élet a városban és csak 12-én este volt valami tüntetés féle az utcákon. Kampóskeresztekkel díszített prágai németek tüntettek, nyilván azzal a szándékkal, hogy zavargásokat fognak ezzel provokálni. A csehek azonban nem reagáltak a tüntetésekre. Így hát nyugodtan telt a dolog. És mikor másnap este 11 órakor a pályaudvaron csoportunk találkozott, együnkünk sem sejtett még semmit a történetekről. Együtt utazott velünk Stopford, angol követési tanácsos, a Runciman bizottság volt tagja, aki a menekültek céljára nyújtott angol kölcsön hováfordítását vizsgálta felül. Az állomáson találgttunk, mi követezik. Stopford kijelentette, hogy lehetetlenség még feltételezni is a német csapatok bevonulását. Weltsch telefonált valamelyik szerkesztőségbe, ott azt mondták, hogy állítólag a németek már Märisch Ostrauban vannak. Természetesen nem hitünk az állírnak.

— Elindult a vonatunk, én nyugodtan aludni tértem a hálókosiba. Märish Ostraubán lekapcsolták a hálókocsit és ki kellett szállnom, hogy visszatérjek a vagonomba. Egyszer csak aztán megpillantok magam előtt tíz méterrel egy kampóskezes német katonát. Szóltam utitársaimnak, s erre újra kezdtük a találgatásokat. Feltételeztük, amiről már Prágában is beszéltek, hogy talán a német csapatok kis nyomást akarnak gyakorolni Csehországra, hogy a fasiszta Gaydat nevezzeék ki miniszterelnökké. Ez volt a legrosszabb eshetőség, amit a prágai zsidók feltételeztek. Semmiesetre sem hittük, hogy a német csapatok bevonulhatnak az országba. Mindezenre azt láttuk már, hogy Ostrau állomását megszállták a németek s láttuk az égen sápadt és ideges cseh vámtisztviselőt, aki éppen csak az utleveleinket nézte át és egyáltalában nem vámoit el semmit.

— Folytattuk utunkat és Oderbergnél még mindig nem sejtettünk semmit Csehországról. Aztán Krakkóban vettünk lengyel lapokat és azokból tudtuk meg, hogy mi történt hazánkban elutazásunk hajnalán. Ez a történet mindenestre jellemző arra, mennyire váratlan és meglepetésszerű volt a német bevonulás...

— Hogy mik a szándékaim? Természetesen tovább dolgozom. Sajnos a kivándorlásom előkészületei az utóbbi időben nagyon igénybevettek. A legutolsó könyvem „Abendteuer in Japan, zsidótárgyu regény, mely a Hajnt-ban, Varsóban *Mesiach in Tokio* címen jelent meg. A szeptemberi krízis óta filozófiai könyvemnek, a Heidentum, Judentum, Christentumnak bővített kiadásának előkészítésén dolgoztam. Szerencsémre kiadom Amsterdamban székel: az Allert de Lange adja ki a könyvemet. Itt azonnal hozzáfogok a héber nyelv alapos megtanulásához.

Emlékeztem Max Brodot arra a cikkére, amit én fordítottam le annak idején az Uj Keletben: melyben megírta, hogy 30 éves korában kezdte tanulni az alef-betet. Azért Tel-Aviv kikötőjében, ahol a csehországi zsidók, a palesztinai újságírók és írók, a Jewish Agency, stb. küldöttségei fogadtak, héberül fogadta az üdvözléseket és a Karmel film riportja már aznap közvetítette a moziban ezt a héber üzenetet.

— Beszélni még tudok valahogy. Még csak olvasni és írni kell megtanulnom — mondja mosolygva.

Emlékszik rá még Max Brod, hogy Reuben hercege az Uj Keletben is megjelent. Sőt, szeretné újabb regényét is az egyetlen középeurópai zsidó napilapban látni.

— Még igen keveset láttam Palesztinából — mondja — csak éppen a meglepeté-

sem óriási, mert tíz évvel ezelőtt voltam itt utoljára és nem lehet ráismerni Tel-Avivra. Voltam a Matató színházban és jól esően állapítottam meg, milyen egészséges itt a zsidóság szelleme: azt, ami Európában zsidó tragédia... itt finom szatírával gunyolják ki. A szatíra pedig ő!

Sokan várják Max Brodot a kávéházban, amit ideiglenes főhadiszállásának nevezett ki.

— Sajnos, sietnem kell — bucsuzik — a második oltásra kell jelentkeznem az egészségügyi hivatalban. Ezek a bevándorló gondjai...

A csehországi zsidóknak valóságos sorsfala között halad aztán tovább...

Barzilay István

Ha folytonos belpángásaitól és túlsok gyomorsavától okvetlen meg akar szabadulni, úgy ne mulassa el reggelenként egynegyed, esetleg fél pohár természetes „Ferec József” keserűvizet éhgyomorral inni. Kérdezze meg orvosát.

pon, a tórából, a prófétaból és talmudból vett idézetekkel bizonygatta, hogy a bachurimnak pészachkor a rabbi asztalánál a helyük. A levelet azután odacsempésztek a rabbi előadói pulpitusára.

Jön a rabbi, felüti a talmudfóliánst, bele akar fogni az előadásába. Am megpillantja a tiltakozó emlékiratot és ajkára fagy a szó. Belemerül az olvasásába. A tanítványai reszketve lesik, mi lesz az olvasás vége. Félnék, hogy rájuk förmed, megszájja, esetleg kicsapja őket.

A rabbi, Naftali-Cevi-Jehuda-Berlin, „Naciv” befejezi végre az olvasást és kedvetlenül állapítja meg: Eszem a zuzáját, de nagyszerűen kezeli ez a fiu a hébernyelvet!

Pészachi anekdoták

*

Az itt következő anekdotákat M. Lipsohn most megjelent háromkötetes *Midor dor* című művéből vettük. A zsidó néprajz jelentősen gazdagodott ezzel a gyűjteménnyel, mely a telaviv-nyorki Dorot kiadása. Sok adatait hord össze a zsidó történet nagyjainak jellemrajzához; megmutatja, hogyan éltek ezek a nagyok a nép elképzelésében. Skálája végtelenül széles: Noda bijehudától a Chászám szóferig, reb Léb Grosztól, Pozsony emlékezetes figurájától. Szokolowig meg Smarja Levinig majdminden neves zsidó helyet kapott benne.

A manheimi herceg megkérdezte rabbi Cevi Berlint: Miért pészachkor és nem szukkotkor állnak elő a gyerekeitek a kérdéssel, Ma nistana? Hiszen szukkotkor nagyobb a változás az életrendetekben, mint pészachkor. Otthagyjátok az állandó lakásokat és sátorban tanyáztok.

Mire rabbi Berlin: Pészachkor azt látja a gyerek, hogy terített asztal körül kényelmeskedünk, békességben, szabad emberek módjára. Nagyon néz, mert az ilyesmi nem nagyon szokás nálunk. Kibuggyan hát szá-

ján a kérdés: Ma nistano? Ellenben szukkotkor mit lát? Hogy nincs rendes lakhelyünk, hogy kint tanyázunk a szabad ég alatt? Ezen nincs mit csodálkozzék, ez a galutban a zsidó élet rendje. Ezt még a kis gyermek is tudja. Tehát nem kérdezősködi.

*

A volozsini jesiván az volt a szokás, hogy a bachurim egy része, akik nem tértek haza szabadságra, a rabbi asztalánál étkeztek a két szederestén át. És mert nagy kegy volt ez, egyre többen használták el az utazásukat és odatelepedtek a rabbi, a mesterük köré. Százával ülték körül az asztalt és a hajnali csillag felkeltéig beszéltek a micrajimi kivonulásról. A rabbi feleségének nem volt nagyon kedvére ez a szokás. Sok dolgot adott, teméntelenül sokba került a sokszáz ifju ellátása. Rávette a férjét, hagyjon fel a terhes szokással. Tartanak az ifjak ott szédert, ahol egyébként is étkeznek. A bachurimnak cseppet sem volt kedvükre a régi szép szokás feladása és tiltakozni akartak a rabbiné terve ellen. Összeültek, töviről-hegyire megtanácskozták a problémát és a legjobb pennafogatójuk hatalmas epistolát kerített, amely erkölcsi, meg halachikus ala-

Rabbi Jisrael Szalant mindig személyesen ellenőrizte a macesze sütését. Felügyelt a gyurásra, a nyújtásra, a sütésre, egyszerűen arra, hogy minden pontosan a törvény előírásai szerint történjék. Egyszer azonban megbetegedett és nem mehetett el a sütéshez. A tanítványai helyettesítették. Mielőtt elmentek volna a sütőbebe, megkérdezték a rabbit: Taníts meg bennünket, mester, mire kell mindenekelőtt ügyelnünk.

— Mindenekelőtt a dagasztó-asszonyra ügyeljete. Szegény özvegy asszony. Ne hogy megbántások!

Mannheimban már akkor is sok volt a valástalan zsidó, amikor rabbi Cevi Berlin volt a papjuk. A sabbat hagadoli drasa után a rabbi nagyot csapot a szószékre:

— Elfelejtettem valamit. A tréfli virstli szintén chamec! Nehogy egyétek!

*

A linszki rabbi Mendele így prédikált sabbat hagadolkor:

Az a szokás, hogy a pap a Rambam valamelyik ellentmondónak látszó döntését tisztázza ilyenkor. Tartom magam a szokáshoz. A Rambam szerint kötelesek vagyunk maceszt enni Pészachkor. Viszont a lopástól szigorúan eltilt bennünket a Rambam. Súlyosan vétkezik, aki lop. De ha így van, felmerül a súlyos probléma: Mit tegyenek a szegények Pészachkor? Pénzük nincs, hogy maceszt vegyenek érte. Lopniok nem szabad. Csak egy lehetőség van. Gondoskodjanak a gazdagok a szegények maceszéről, adjanak bőkezűen pénzt gabonavásárlásra. Ha így cselekednek, egyszerűen tisztázódik a Rambam látszólagos ellentmondása.

*

Rabbi Eizik charif mondogatta: Miért szokás Izraelben, hogy a rabbi sabbat-hagadolkor halachikus szónoklatot tart? Hadd lássam az egész község, hogy hétpróbás „goj” ökelme, nyugodtan el lehet adni neki erev-Pészachkor a chamect.

*

A briszki rabbi Jehosua-Léb felesége, okos és tanult asszony volt és a rabbi gyakran évődött vele.

Egyszer erev Pészachkor odaszólt neki: — A chamecemet hál Istennek eltakarítottam már, nem maradt más, mint ez né — és rámutatott a feleségére — de ez ellen nincs orvosság.

Mire az asszony: — Tévedsz. Ezt a chamect nem vagy köteles eltakarítani a házból. Apám előrelátó ember volt, s idejekorán eladta egy goznak.

„NATIONALA”
Államános biztositó társaság
alakult 1892-ben

<p>Biztosituk ELEFUNKET és VAGYUNKAT a több mint 50. év óta fennálló intézetnél, mely műveli a biztositás összes ágazatait.</p>	<p>teljesen befizetett alaptőke. Lei 25,000,000.— részpénzbeni tartalékok 1937. év végével. Lei 245,721,547 1937. évben kifizetett károk Lei 46,543,259.— a társaság fennállása óta kifizetett károk 1 milliárd 582 millió 785,297.—</p>
--	---

Képviseltek az ország minden részében.
Erdélyi kerületi iroda Cluj, Str. Regina Maria 6, (A társaság saját székházában.)

A cég bejegyeztetett az ilfovi törvényszéknél 71/1884. sz. alatt. Alapítási okirat közzététetett Mon. Of. 245/1882, valamint az utóbbi módosítások 172/1933 sz. alatt

Temesváron megkezdtek az új házberadó beszedését

Temesvár, ápr. 9. (Az Új Kelet tud.) Temesvár városának költségvetésében jelentékeny hiány támadt azáltal, hogy a gépjárművek és látványosságok után járó illetékek az állam tulajdonába mentek át. A város vezetősége ezért elhatározta, hogy ezt a költségvetési hiányt újrendszerű házberadóból fogja pótolni. Eszerint április 1-i hatállyal a lakberek után a következő adókat vetik ki a lakókra: 6—12.000 lejes évi házber után egy százalékot, 12-24 ezer lej évi házber után két, 24—36.000 lej házber után három, 36.000 lejen felüli házber után pedig négy százalékot.

Az adókövetések már meg is történtek és a városi adóhivatal megkezdte a házberadó beszedését. Ez az új adóteher súlyos tételt jelent a lakók számára és annak behajtása bizonyára nehézségekbe fog ütközni. A városi adóhivatal által alkalmazott új adó kulcs ugyanis egyáltalán nem reális és nem veszi figyelembe a kereseti lehetőségeket. Temesváron a házberadók mindenkor rendkívül magasak és ma sem állanak arányban a munkabérekkel vagy a kereseti lehetőségekkel. Az a polgár ugyanis, aki szerény lakásért például évi 25.000 lejt fizet, köteles adó fejében három százalékot, azaz 750 lejt fizetni, ami háztartásában jelentékeny összegnek számít. Remélhetőleg tehát a kivetett házberadó behajtásánál a város adóhivatala figyelembe veszi a tulságosan magas házberadót és a lakók reális anyagi helyzetét és nem fog kiméletlenül eljárni kisegyszintenciákkal olyan adóösszegek miatt, amelyek amugysem érinthetik komolyabban a hatalmas összegű városi költségvetés egyensúlyát.

Nem kap főmérnököt Arad városa

Arad, április 9. (Az Új Kelet tud.) Sokat foglalkoztatta a közvéleményt az elmúlt hónapokban az állásnélküli diplomások kérdése és ezzel kapcsolatban a többségi elem elhelyezésének problémája. A gyakorlat azt mutatja, hogy a diplomások főképpen pedig a többségi diplomások sorában, munkahiány nem tapasztalható, sőt bizonyos állásokra a lehetetlenséggel határos megfelelő alkalmazottakat találni. Ez a helyzet állott elő Aradváros főmérnöki tisztségének ügyében is.

Az idei költségvetési évre Aradváros vezetősége tudvalevőleg egész sereg fontos közmunka megvalósítását tervezi. Ezek közé tartozik többek között a városi épületben lévő Palace kávéház átalakítása, a színházi épület üzemeltetésének átmozdítása, a városi strand épületének kiegészítése, a Naptun strandfürdő átépítése, egy vásárcsarnok építése, valamint az utépítéssel és a városrendszerttel kapcsolatos számos munka. Természetes tehát, hogy ilyen, nehéz milliókat kitévő munkák megvalósításánál, azok ellenőrzésénél hivatott szakemberre van szükség.

Ezért követ el mindent Aradváros vezetősége, hogy a városi főmérnöki állást minél előbb betöltse. Muzesán Ioan városi főmérnök az elmúlt évben nyugalomba vonult és az ügyosztály egy másik mérnöke, Belu dr. megvált a város szolgálatából és önállósította magát. Jelenleg a városi mérnöki szolgálat Vlad Traian mérnök vezetése alatt működik.

A város vezetősége ismételtlen is pályázatot írt ki a városi főmérnöki tisztségre és végül is Radoslav lugosmegyei főmérnököt nevezte ki a pályázat alapján városi főmérnöké havi husz ezer lejes fizetéssel. Radoslav főmérnök azonban időközben eddigi állásában magasabb fixfizetést ért el és ezért közölte, hogy nem vállalhatja Arad város főmérnöki tisztségét.

Aradváros vezetősége most a husz ezer lejes állásra újabb pályázatot ír ki és addig is, amíg ez a pályázat eredménnyel nem jár, a műszaki ügyosztály vezető főmérnök nélkül működik.

A román elem elhelyezkedési lehetősége a bánsági kereskedelemben

A cégbejegyzési költségek csökkenése és külön tanone-kataszter felállításának a helytartósági értekezlet javaslatai között

Temesvár, ápr. 10. (Az Új Kelet tud.) Az elmúlt napokban értekezlet volt a királyi helytartóságon, amelyen kereskedelmi és ipari szakemberek gyűltek egybe, hogy a román elemek a bánsági kereskedelemben való elhelyezkedési lehetőségeit tárgyalják meg. Az értekezlet felszólalói elsősorban annak a szűkségességét hangoztatták, hogy a román ifjúság egy részét már tanulókorában a kereskedelmi pályák felé kell terelni és a szülőket is meg kell barátkoztatni a kereskedelmi karrier lehetőségeivel. Ebben a tekintetben különböző vádak hangoztak el a kereskedelmi és iparkamara ellen is, majd a konferencia résztvevői megállapították, hogy a bánsági kereskedelemben nemcsak a román cégek, de a román kereskedelmi alkalmazottak is csak igen csekély számban vannak képviselve. A felszólalók kifogásolták továbbá, hogy a román kereskedelmi alkalmazottaknak csak másodrendű működési lehetőség nyílik a kereskedelmi vállalatoknál és így képzettségük sem kielégítő. Ami román cégek alakulását illeti, megállapították, hogy Temesváron csak néhány kistökéjű román cég működik, az új vállalkozók pedig csak nagy nehézségek árán nyithatnak üzletet, mert a cégbejegyzések elintézésére legalább két hónapig kell várni és ez 5500 lej költséggel jár.

A fent vázolt felszólalások után több javaslat is elhangzott a román elem támogatása érdekében. Először a kereskedelmi alkalmazottakat illetően felmerült annak a terve, hogy esti tanfolyamokat rendeznek számukra, hogy azok keretében a szükséges kereskedelmi ismereteket elsajátíthassák.

A tanoncok részére viszont külön katasztert állítanak fel, hogy a román tanoncokat a kisebbségiektől elkülöníthessék, mert erre nevelés szempontjából szükség mutatkozik. Eme tanoncok tanulmányi előmenetelét szigorú ellenőrzés alá kell helyezni, mert csak megfelelő képzettséggel állhatják meg helyüket a kereskedelmi életben.

Az önálló román vállalkozásokat illetően több javaslat hangozott el arra vonatkozóan, hogy a kezdő román kereskedők hosszulejárata és olcsó hitelt kaphassanak. Le kellene szállítani a cégbejegyzések túlmagas illetékét is — hangozott az egyik javaslat — mert sok kistökéjű kereskedő, aki üzletet akar nyitni, nem bírja el az 5500 lejt kitevő cégbejegyzési illetéket. Hasonlóképpen az adózásnál is tekintettel kellene lenniük a pénzügyi közegek a kezdő kereskedő gondjaira.

A helytartósági értekezleten még több felszólalás hangozott el, amelyek a román elem mulasztásait a kereskedelem terén vázolták és azok sürgős pótlásának szükségességét hangoztatták. Az értekezletnek, amely egyelőre még nem hozott konkrét javaslatokat, a közeljövőben folytatása lesz és mint a temesvári román sajtó jelenti, annak résztvevői minden erejüket igénybe veszik akciójuk érdekében. A tárgyilagosság kedvéért meg kell állapítanunk, hogy ezen az értekezleten, amelynek témái közvetlenül érdeklik a Bánság kisebbségi kereskedő társadalmát is, a felmerült javaslatok és tervek a román elem támogatását szolgálták, anélkül, hogy azok a kisebbségi elem közvetlen, vagy erőszakos kizorítását érintették volna.

Április végén kerül sor az arad-megyei italmérési engedélyek árlejtésére

Arad, április 10. (Az Új Kelet tud.) A falusi italmérők egyik legfontosabb problémáját képezi már hónapok óta az italmérési engedélyek tervezett új árlejtésének kérdése. Annak idején részletesen beszámoltunk arról, hogy milyen riadalmat váltott ki a falusi italmérési engedélyek tulajdonosai között az az intézkedés, amelynek értelmében az összes falusi italmérési engedélyekre árlejtést írnak ki és az árlejtések eredményének megfelelően osztják ki az italmérési engedélyeket. Ez az intézkedés azzal a következménnyel járt volna végrehajtás esetén, hogy egész sereg falusi italmérő, aki szakmájában már hosszú évek óta fejtett ki tevékenységet, elveszti kenyereit. Az árlejtéseket meg is kezdték és részben végre is hajtották. Ezzel kapcsolatban Aradon az a sérelem is felmerült, hogy az árlejtések során nyelvvizsgát tartottak és azokat, akik az írásbeli vizsgán elbuktak, már nem is engedték az árlejtésre.

Az érdekeltek közbenjárásának eredményeképpen a pénzügyminisztérium az árlejtés időpontját elhalasztotta április elsejére. Az elmúlt események azonban úgy hozták magukkal, hogy az árlejtéseket nem lehetett megkezdeni, mert nem volt biztosítva, hogy azokon megfelelő számú jelentkező vehet részt. Így tehát a falusi italmérőknek ez a létkérdést jelentő ügye egyelőre függőben maradt.

Az aradi vendéglősök szindikátusa úgy értesült, hogy a minisztériumnak az a szándéka, hogy április végén tartja meg az ár-

lejtéseket és ennek következtében már a legközelebbi jövőben érvényüket vesztenék az eddigi falusi italmérési engedélyek. Erre az értesülésre való tekintettel a szindikátus április 12-re rendkívüli közgyűlést hívott össze, amelyen teljes részletességgel megvitatják ezt a kérdést. A szindikátus emlékiratot akar a pénzügyminisztériumhoz intézni azzal a kéréssel, hogy az árlejtésekre vonatkozó intézkedést hatálytalanítsák. Abban az esetben azonban, ha ez nem lenne lehetséges, azt kéri, hogy az árlejtések megtartására újabb, távoli határidőt tűzzenek ki és ezzel tegyék lehetővé azt, hogy azok az italmérők, akik az árlejtésen nem akarnak részt venni, idejében felszámolhassanak.

A leglényegesebb kérdés azonban az, hogy a minisztérium részesítse előnyben az árlejtések alkalmával a jelenlegi italmérők ajánlatait.

Foglalkozik a rendkívüli közgyűlés az italmérési engedélyek hátralékos árenda ügyével is. Ezt az árendát tudvalevőleg a községek részére kellett fizetni, de számos község éveken keresztül az árendát lemondott, nemrégiben azonban prefekturái utasításra a hátralékos árendákat is be akarták hajtani.

A kérdésből per lett, de az aradi bíróság illetéktelennek mondotta ki magát az ügyben és hasonló álláspontra helyezkedett a temesvári közigazgatási tábla is. A kérdés jelenleg a bucaresti központi közigazgatási tábla előtt fekszik.

Hol száll meg TIMISOARAN?

A CARLTON-SAVOY szállókban

a város szívében.

Minden vonatnál autóbussz várja, viteldj: 10 lej. Szobák utazók részére 98—125 lejig mindennel együtt.

Közben akar járnai a vendéglősök szindikátusa annak érdekében is, hogy hatálytalanítsák azt a rendelkezést, amelynek értelmében a zenekarokat foglalkoztató vendéglők, kávéházak, biztosítékot kell letegenek a zenész szindikátusnál. Ezt a kérést többek között azzal is indokolják, hogy az új adótörvény értelmében a vendéglősöket amugy is újabb teherrel sújtották, amennyiben ezentul éppen azoknak a vendéglősöknek, amelyek zenekarokat foglalkoztatnak, látványossági adót kell fizetniük.

Nemzetiségi és világszemléleti kérdések mellőzésével alakult meg a bánsági magántisztviselők céhe

Temesvár, ápr. 10. (Az Új Kelet tud.) A Bánságban mindenkor nagy jelentősége volt a magántisztviselői érdekképviseletének működésének, mert azok jelentékeny társadalmi réteg érdekeit ölelték fel. Ezért nagy érdeklődés és hosszas tárgyalások előzték meg a magántisztviselői céh megalakulását, amely a napokban történt meg. Mára amugy is nehéz volt közös nevezőre hozni az egyes magántisztviselői érdektömböket árnyalati különbségeit, ezekhez pedig világszemléleti és nemzetiségi megfontolások is járultak.

A céh megalakulását kezdeményező vezetők azonban tisztában voltak azzal, hogy az államélet mai ritmusa ebben a társadalmi rétegben is az egységet követeli meg és nem nyújt többé módot a belső viszáltyokra. Ezen felül a magántisztviselők mai társadalmi, gazdasági és jogi helyzete is az érdekek hathatósabb megvédését tette szükségessé. Ezért minden igyekezet arra irányult, hogy már eleve kiküszöbölhessék mindama zavaró körülményeket, amelyek a magántisztviselői érdekeket közvetve vagy közvetlenül veszélyeztethetik. Ennek az elvnek az útjában tagadhatatlan nehézségek voltak, de végül is sikertült azokat legyőzni és így a világszemléleti és nemzetiségi kérdések kiküszöbölésével alakult meg a céh.

A magántisztviselők körében általában bizalommal várják a céh működésének első látható jeleit. Kétségtelenül nagy felelősséget várnak rá, mint ahogy eddig a bánsági magántisztviselői osztály a munkatörvény előírásain túl igen gyenge pozíciókat tudott csak elérni és a felmondási, valamint szabadságidőn kívül teljesen a munkaadó egyéni elhatározásaitól függött. A magántisztviselői osztály elsősorban a fizetések reális felemelését várja és ehhez szükséges társadalmi rétege révén jogot is feltehet. Mint fogyasztórét, a magántisztviselő igen komoly alapot jelenthet a kereskedelemnek, ha módjában áll igényeit elégeiteni. Ez természetesen maga után vonja a magasabb fizetés szükségességét és a fogyasztás megnövekedése révén a tőke is megtalálhatja számítását, amiért, hogy megelégedett és tetterős alkalmazottakkal rendelkezhetik ebben az esetben, még a hasznát is emelheti a magasabb fizetések révén.

— Orvosi hír. Dr. Salamon Ernő fül-, orvosi és gégespecialista hazaérkezett és újból rendel. Timisoara III. Spl. Tudor Vladimirescu 12. Telefon: 25-17.

Az első szubjektív izgalom a szocialista gyon jól gokkal vagy tet vagy fog amely m egy öles. A má izgalmak normaliz híz, mer denciája. magának életfeltét léban is. tétien sz. dül képe den körü gek közö megnyitv Mik e az, hogy deni kell határ m élet kiz nem lehe fejünk, sa hírel egy perc lyek elh génysegi defektus nál nagy ban kell ezen baja ség józa ra. Tehá és semm Másod most leg Aki amé megtiszt csak dek kóval ne kötelessé vá őt te gek soha ma, a f utmutat nek ez méltatlan az, aki csak ma lyet, me parádézt vezetőne kell meg veszti el mozgalm hogy ne riülmény dolgozik De va sorban nem vol ezt az e götti pa nem a sorompó si ágnal minden sával. A építene amellet tott kép lett kép mes zsi gálására Nagy tetés az do népi kell leg

A lengyelországi „Baal-Meláchá”

Ebben a hatalmas zsidólakta országban csirázott ki az iparos chaluciuat eszméje és az öt évvel ezelőtt még jelentéktelen kis szervezet ma már hatalmas fejlődésen ment keresztül és komoly vezetőserepet játszik a lengyel zsidóság mai életében. Az 1934. évben alakult országos szervezet 1935. évben tartotta meg első országos konferenciáját és a fejlődésre misem jellemzőbbek, mint a következő számok: 1934-ben 45 helyiség kiküldetésében 60 delegátus vett részt az országos megbeszélésen, míg 1935-ben már 133 helyicsoport küldött ki összesen 220 delegátust. — A következő években a lengyelországi „Baal-Meláchá” csoportok száma 200-on felül áll, míg tagjainak száma eléri a 9000-t, amelyhez a családtagokat is hozzászámítva, kb. 30.000 az a lélekszám, amely a lengyelországi szervezet köréhez tartozik.

A szervezet eredeti strukturájához mérten több irányban folytatott áldásos és hasznos munkásságot. Így az általános és pozitív cionista munkálatokon kívül, aktívan résztvett a nemzeti alapok munkájában, a Keren Kajemet és a Keren Hajesszóban, széleskörű kulturális tevékenységet fejtett ki, hozzásegítette tagjait a palesztinai kivándorláshoz és előkészítette tagjait átrétegesítés útján az erעי életre, valamint minden helységben megszervezte az orvosi, jogi és kisebb-nagyobb pénzügyi segélyeket is.

A KKL-munka terén, fennállásának 5 éves ideje alatt több, mint 80 ezer zlotyt (majdnem 3 millió lejt) gyűjtöttek a szervezet különböző csoportjai. Az alapítás első évében, 1935-ben 14.816 zloty volt az összeredmény, 1936-ban már 28.696 zloty, 1937-ben az ismert események miatt kisebb eredményű volt az egész országban a nemzeti alapokért való gyűjtés, 1938-ban azonban újból erőre kapott a KKL munka és sikerült szervezetünk csoportjainak több, mint 25.000 zlotyt a KKL-nek felhozniok.

A szervezet kulturmunkájának legértékesebb bizonyossága a „Chaluc Baal Meláchá” néven megjelenő jiddis nyelvű havi folyóirat, amely több ezer példányban terjesztve hirdeti az iparos-cionizmus nagy értékét és fontosságát. — Ezenkívül az utóbbi hónapokban a következő nyomtatott könyvecskék jelentek meg kiadásunkban: „A Chaluc-Baal-Meláchá” céljait és feladatait, „A cionizmus kezdete”, valamint a Chaluc Baal Meláchá és a Keren Kajemet Jiszraa”. Ezenkívül természetesen a körleveleket és felvilágosító brosurák egész sorozata került még napvilágra központi irodánk útján.

Az állj-terén is fel tudunk valamelyes eredményt mutatni. Az elmúlt 3 évben összesen 149 certifikátot kaptunk, amelyből: 97 iparosnak, 31 iparos-rokonnak, 8 gyárvezetőnek és 13 certifikátot 250 fontal rendelkező iparosnak szolt. Ezenkívül még egész sora a szervezetnek jutott el különböző utakon Ereche, úgyhogy ma Erecheben több, mint 200 Baal Meláchá család él, amely családtagokkal együtt egy 1000 főnyi Baal Meláchá lakosságot jelent.

A galuti-munkák és szükségletek során majdnem minden csoportban sikeresen működik a szervezet „kiszolgált pénztára”, amely a tagokat esetenként kisebb nagyobb kölcsönökkel rövid időre, továbbá minden városban meg van szervezve az orvosi és a jogi segély, amely igen szép eredményeket és jó célt szolgál ezzel tagjai tízezeinek.

A lengyelországi Chaluc-Baal-Meláchá iparos-cionista nevelő munkája céltudatosan halad azon az uton, amelyet a szervezet célul tűzött ki maga elé és biztosan reméli, hogy munkája révén komoly szolgálásokat fog még tenni az újjáéledő zsidó népnek és a zsidó hazának. (J. B. M.)

Festékek, vegyi áruk:

Kalmár Mihály-nál
CLUJ, STR. REGINA MARIA 25.
Telefon: 10-66.

Az igazi átrétegeződés

A felületes szemlélőnek, az első pillantásra úgy tűnhetne, mintha az átrétegeződés problémája csak az ifjúságot érintő probléma. A kérdés mélyebb vizsgálata azonban azt mutatja, hogy itt egy az egész zsidó társadalmat érintő kérdéscsoportról van szó, melynek helyes megoldásához az egész zsidó társadalom egységes és fegyelmezett munkájára van szükség.

Nem „szakmai” megoldásra van itt szükség. Ez egyedül kevés. Ha a felnövő fiatal-ságból kőművest vagy kertészt nevelünk, és nem ügyvédet vagy kereskedőt, azzal még egyedül nem nyújtottunk neki eleget ahhoz, hogy az élet mostani körülményei között megállja a helyét. Ez elég lenne abban az esetben, ha az átrétegeződési problémát szakmai tényezők idéznék elő, ha új találmányok, új termelési eljárások új társadalmi berendezkedés tenné fölöslegessé azokat a pályákat, melyeken a zsidóság elhelyezkedett. A valóság azonban más. Középeurópában továbbra is szükség van tisztviselőkre, kereskedőkre, ügyvédek re, stb. Am, a mi ifjúságunknak és gyakran a felnött zsidó férfiaknak és nőknek új foglalkozás után kell nézni. Ennek oka, hogy nem termelési és szakmai tényezők váltották ki ezt a problémát, hanem ugyan azok a társadalmi és politikai tényezők, melyek általában fenyegetik a középeurópai zsidóság létét.

Azok az erők, melyek elzárják előlük a szabadfoglalkozásokat, a kereskedelmi pályákat, nem fogják megengedni, hogy a mi felnövő ifjúságunk, behatoljon a mezőgazdasági építési és ipari pályákba. Ez az erő nem lesz megértőbb a zsidó kertész-szel sem, mint amilyen volt a zsidó kereskedővel.

Ezzel szemben a zsidó társadalom felelős szerveinek a feladata, a zsidó élet átmentése. Olyan akciókra van szükség, melyek nem csupán új pályákat nyitnak meg a zsidóság számára, hanem a zsidó élet számára új életteret biztosítanak. Ennek az új életternek megteremtése kell, hogy minden társadalmi munkánkban a középpontjában álljon.

Ha akkor valjuk be magunk előtt a valóságot, mikor már nincsenek eszközeink életünk átmentésére, akkor pánikszerű menekülés bontakozhat ki. Ezt el lehet kerülni, ha bátran szembe nézünk a valósággal és a történelmi valóságnak megfelelően cselekszünk, mikor még van rá lehetőségünk.

Az új életter megteremtése nehéz és küzdelmes munka, ezt a munkát nem lehet elvégezni csak egészséges, felkészült emberekkel. A galuti élet hajótöröttjei és szenvedésekben összetört emberek már nem igen alkalmasak erre. Amikor a hitközségek és más testületek átrétegeződési bizottságai mellett, megalakulnak ugyan-ezen testületek emigrációs bizottságai is, az annak jele, hogy mindazon szervek, melyek foglalkoznak ezzel a kérdéssel, tudomásul veszik és vallják az új zsidó élet megteremtésének szükségességét. Ha nem menekítési, hanem átmentési és építő munkát akarunk végezni, akkor nem annyira emigrációs, mint inkább kolonizációs bizottságokra és kolonizációs munkára van szükség.

Más az emigráció és más a kolonizáció. Az emigráns legtöbbször egyénileg elhagyja régi hazáját, sok esetben foglalkozását is csak időlegesen változtatja meg, és rendszerint az új hazájában a városokban telepszik le, ahol már kész élet- és munka feltételeket talál. Ezen régi típusú emigránsok számára javarészt bezárultak a világon az összes országok kapui. Egyetlen országnak nincsen szüksége és egyetlen ország sem enged be olyan bevándorlókat, akik ellepik a városokat és már meglévő gazdasági lehetőségeket akarnak kihasználni. Éppen azok a ritka népesedési országokban, melyek számbajöhetnek, mint kivándorlási helyek, nincs szükség emigránsokra, csak kolonistákra. Oly kolonisták, telepesek számára van ezekben az országokban hely, akik az illető ország lakatlan, kiaknázatlan területeit népesítik be és ott mocsarakat szárítva, erdőket irtva, utakat építve, új gazdasági pozíciókat teremtenek meg jövőbeni életük számára. Ez egyforma követelménye Palesztinának

és minden más egyelőre csak „tervekben” létező kivándorlási helyeknek. (Honduras, Ecuador, Rodezia, Nicaragua, stb., stb.)

Ritkán lakott országokban van hely bizonyos feltételek mellett, telepesek és nem emigránsok számára. Minden új településnél, a gazdasági pozíciók alapjául csak a földművelés és őstermelés szolgálhat. Erre épülhet fel minden más termelési ág. Egy olyan tipikusan, városi népnek, mint amilyen a zsidóság, ilyen tartalmu életre való áttérése csak egy mély és komoly fizikai és lelki átrétegeződésen keresztül lehetséges és mindezeknek belső tartalmát és értékét csak a nemzeti kultúra és nemzeti ideál adhat.

Az utóbbi években, a német zsidóság tragédiája folytán, sok telepítési kísérletnél, lehettünk szemlélők, melyek megdöntetetlenül bizonyították, a fenti követelmények valóságát.

Uttörő szellem, komoly felkészültség; azok a feltételek, melyek nélkül nem képzelhető el, komoly telepítési munka. E feltételek teljesítése áldozattal jár, melyet csak egy nagy nemzeti vállalkozáshoz lehet, az áldozatra kész és lelkesedni tudó zsidó ifjúságtól megkövetelni. Különösen nehéz ez annál a zsidóságnál, mely kétezer éve el van szakítva a földtől és az őstermelés minden foglalkozási ágától. Ezzel a zsidósággal meg kell szerettetni a földet és a munkát. Mindezen fizikai és lelki értékek egyesülése található meg ma Palesztinában. A zsidó telepítési munkálatok legnagyobb ismerője: Artur Ruppin mondja: „Eszmei kapcsolat és tartalom nélkül, az őstermelés, a mezőgazdaság is csak olyan foglalkozás marad, mint bármilyen más foglalkozási ág, melyet igyeksenek elhagyni, könnyebb és jobb foglalkozások miatt. Ha nem éppen az első generáció teszi ezt meg, hát némi késéssel elvégzi ezt a második generáció.”

Mindezekből adva van az ut, melyen az erdélyi zsidóság átrétegeződési munkájának haladnia kell. Be kell ennek a munkának illeszkednie abba a nemzetformáló, országépítő munkába, amelyet a cionizmus végez. Csak ilyen céllal folytatható ez a munka és ilyen tartalommal tölthető meg. Galuti életünk folyamán sok intézményt teremtettünk meg, legkülönbözőbb célokkal, de ezek az idő viharában egyszerű jótékonyági szervekké süllyedtek. A zsidóság pedig ezeket csak anyagi teherként ismeri és nem mint olyan intézményt, melynek minden egyes zsidó részese, amely egyszerűval érte van. Egyetlen tömegakció tudta ugy megmozgatni a zsidóságot, hogy nem süllyedt az évek folyamán jótékonyági intézménnyé, hanem egyre több tartalmat és értéket jelentett a zsidóság számára. Ez a tömegakció a cionizmus, mely elismerve a történelmi parancsot át akarja menteni a zsidó életet egy új zsidó életterbe.

Nem véletlen, hogy éppen a cionizmus termelte ki, az átrétegeződésnek teljes formáját. Ez a forma, a cionista ifjúsági mozgalmak hachszara telepei, ahol sokszor a zsidó társadalom közönye, egyszer-egyszer ellenkezés mellett nyerne az ifjúsági mozgalmak tagjai helyes fizikai és lelki átképzést. Ezen telepek életteről és rendszeréről kell példát venni az erdélyi zsidó társadalomnak, mikor foglalkozni akar az ifjúság átrétegeződési problémájával, de első feladata, ugyanakkor, hogy ezen meglévő telepek fokozottabb anyagi támogatásával tegye lehetővé ezeknek, még az eddigieknél is nagyobb eredmények elérését.

Az erdélyi zsidóság átrétegeződési folyamatának levezetésére, sok intézményt kell megteremtteni. Szükség van mezőgazdasági iskolára, tanoncotthonokra, tanfolyamokra és műhelyekre, de mindezen intézményekben nem csak tanítani kell, hanem nevelni is, éspedig olyan pozitív zsidó nemzeti szellemben, mely biztosítja, hogy az onnan kikérülő lelkileg is átfogó retegződni és vállalják a rájuk váró munkát. Ezeknek a tanítványoknak kell a nemzeti célkitűzések megvalósítóivá válni.

Ennek a pozitív zsidó szellemnek egyetlen tudatos hordozója a Zsidó Nemzeti Szövetség. Ez a szervezet a nagy nemzeti feladatok és célkitűzések megvalósítására alakult és megalkotója volt Erdélyben ennek a pozitív nemzeti programnak, akkor

mikor minden más zsidó szervezet idegenkedett tőle. Hogy a különböző hitközségek és más testületek ilyen irányu munkássága ne elégtelen félmegoldásokat nyújtó jótékonyági munka legyen, szükséges, hogy mindezek a testületek a munkájukat a Zsidó Nemzeti Szövetség keretein belül végezzék. Mert csak ez a szervezet rendelkezik azokkal az erőkkel és eszközökkel, melyek ehhez a munkához szükségesek.

Itt nem helyi acióról van szó, hanem arról, hogy fokozottabb mértékben és aktívabban kapcsolódjon be az erdélyi zsidóság abban a nagy nemzeti munkába, mely egy új életter megteremtését akarja a zsidó élet átmentésére.

A Zsidó Nemzeti Szövetség feladata, hogy az erdélyi zsidóságot összefogja, irányítsa és nemzeti tartalommal töltse meg. A Zsidó Nemzeti Szövetség husz év küzdelmeiben megerősödött és megfogja tudni oldani a mai idők feladatát. Meg fogja tudni tölteni az itteni zsidóság átrétegeződési munkáját azzal a tartalommal, mely biztosítja, hogy az átrétegző intézmények neveltjei hasznos építői lesznek az új zsidó életterben, az új zsidó társadalomnak.

I. árjé.

A temesvári iparos alosztály hirei

A Timisoara-i Zsidó Iparosok Egyesülete a múlt hónapban sorozatos kultúr-előadásokat rendezett, amelyeken dr. Friedländer Pál ügyvéd az egyesület ügyésze ismertette és magyarázta az új betegséggéző adó, forgalmi adók, és munkatörvényeket, míg Taub Abraham liceumi tanár, aki nem régi tért vissza palesztinai utjáról az erעי életről és kivándorlási lehetőségekről tartott előadást. Minden előadáson nagy számu hallgatóság vett részt, akik élénk figyelemmel kísérték az előadók magyarázatait.

A március hó folyamán tervezett közgyűlést a kultúrothon költözökódése miatt a vezetőség kénytelen volt a husvéti ünnepek utánra április második felére halasztani, amikor az új tisztikar is meg lesz választva.

Zsidó tanoncskola létesítése. Régi óhája ment teljesebbé a timisoarai zsidó iparosoknak és szülőknek. Ugyanis a minisztérium engedélyezte a zsidó iparostanonc iskola létesítését. Az iskola a jövő évben már megkezdte működését, amelyre most folynak a szervezési munkálatok. Az iskola mellett tanoncotthon felállítását is tervezik. Ebben az irányban is megindultak a munkálatok, hogy a szükséges hatósági engedélyk idejében megérkezzenek.

A Baal Meláchá brasovi csoportjának reorganizációs közgyűlése. Néhány lelkes iparos kezdeményezésére egy idő óta inaktív brasovi Baal Meláchá csoport dr. Léb Béla mérnök és Weiszhaus mérnök irányításával reorganizálta kereteit egy impozáns alakuló ülés keretén belül. A közgyűlésre a csoport meghívására leutaztak Scharztw Ignác, a Baal Meláchá szervezet országos elnöke és Fischhoff Emil titkár. A hitközség dísztermében megtartott közgyűlést az előkészítő bizottság nevében dr. Léb Béla mérnök nyitotta meg, üdvözölte a megjelenteket és a központi kiküldötteit. A szövetség helyicsoportja nevében Cantor mérnök üdvözölte a megjelenteket és annak a reményének adott ki fejezést, hogy egy eredményes munka fog beindulni. Ezután Schwartz Ignác emlékedett szólásra, aki vázolta a Baal Meláchá szervezet céljait és multját, rámutatva az iparosság feladataira. Utána Fischhoff Emil a zsidó iparosság helyzetéről és feladatairól beszélt, úgy a galuti, mint az erעי fronton. Miután a jelenlevők kérdéseire a kiküldöttek válaszoltak egy kiküldött bizottság javaslatára a közgyűlés egyhangulag a következő vezetőseget választotta: Elnök: Sole Izidor, társelnök: Adler Oszkár, főtítkár: dr. ing. Léb Béla, pénztárnok: Stern Márton, ellenőrök: Sachner Piroška és Reiss Vilmos. Választmány: Adler Victor, Bernhardt Dezső, Blau Márton, Szmutk B., Guttermann Dávid, Rosenberg N. és Ungár Zoltán. — Schwartz Ignác és Sole Izidor záró szavaival ért véget az ülést.

Az 1939-
valamint a
vállalatok
törvényt a
közli és ug

A költsé
mi költsé
des állami
előirányzat
hadfelszere
4. az állam
rak költsé
zatainak v

1. rendes
2. speciális
költsé
3. hadfelsz
4. állami v

Az álla
az előző é
12 százalé
17 milliós
sereg ellát
zett emelk
reg esetleg
elő nem ir
kot az áll
idézte elő.
emelkedés
nek ki, az
szonyitva

Az álla
okdalan a
nek:

RMOCZI
BURGU VESAN
MAGAZIE CA

Szilárd

A buci
nyhasá
folyamán
szepes fo
az előző
teket vis
donosaik
ritok ár
vétí ünne
só üzleti
zül a St
63.25-ös.
Inzestrat
kis cimk
1935. év
vény 44.
vények
National
ca 575
mán 382
Albina
lyama
4075 lej
Fonciera
petróleu
Astra-R
Románá
lejjel 53
288 lej
emelked
dabbak.
ca 45 le

KÖZGAZDASÁG

Az új költségvetés

Az 1939-40. évi állami költségvetést, valamint az állami intézmények és állami vállalatok költségvetéseit, a költségvetési törvényt a Hivatalos Lap április 1-i száma közli és ugyanakkor életbe is léptek.

A költségvetési törvény szerint az állami költségvetés négy részből áll: 1. a rendes állami költségvetésből, 2. a speciális előirányzatu alapok költségvetéseiből, 3. a hadfelszerelési alapok költségvetéseiből és 4. az állami vállalatok és autonóm pénztárak költségvetéseiből. A négy rész előirányzatainak végösszege a következő:

	(milliókban)
1. rendes állami költségvetés	32.228,9
2. speciális előirányzatu alapok költségvetései	1.435,7
3. hadfelszerelési alapok	7.704,0
4. állami vállalatok	43.294,5
összesen	84.663,1

Az állami rendes költségvetés összege az előző évit 3 milliárd 17 millióval (cca 12 százalékkal) haladja meg. A 3 milliárd 17 millió többletnek 45,58 százalékát a hadsereg ellátásának költségeiben bekövetkezett emelkedés, 24,56 százalékát a hadsereg esetleges szükségleteivel kapcsolatos elő nem irányzott költségek, 11,38 százalékot az államadóssági terhek emelkedése idézte elő. Az egyes minisztériumok költségvetési emelkedései tehát alig 281 millió lejt tesznek ki, ami a költségvetési összeghez viszonyítva jelentéktelen.

Az állami rendes költségvetés bevételi oldalán a következő főbb összegek szerepelnek:

	(milliókban)
egyesen adók	6.295
közvetett adók: vámok	1.304
szeszfogyasztási adók és szeszilletékek	815
egyéb fogyasztási adók	4.919
forgalmi adók	5.330
látványossági adók	90
bélyeg- és bejegyzési illetékek	3.920
az Autonóm Monopol Pénztár és más állami vállalatok feleslegei	6.287
minisztériumok bevételei	1.319
hátralékok az előző évekről	1.250
összesen	31.529

	(milliókban)
regi hátralékok (kötvényekkel is fizethetők)	700
összesen	32.229

A hadfelszerelési alapok közül a Nemzetvédelmi Alap (F. A. N.) költségvetését 6 milliárd lejtben, az Aviaticai és Tengerészeti Alap költségvetését 1 milliárd 704 millió lejtben irányozták elő. Ez utóbbi tételből az aviaticai bélyegekből befolyó jövedelem címén egy milliárd 288 millió lejt irányozták elő.

A speciális előirányzatu tételek 1 milliárd 435,7 millió lejt kitevő összegét a többi bevételektől különállóan, a Banca Nationalánál kezelik speciális számlákon.

A költségvetési törvény szerint az állami költségvetésben előirányzott dologi kiadásokból csak 90 százalékot fizetnek ki az év folyamán, míg tíz százalék a költségvetési év utolsó negyedéig zárva marad. A költségvetési törvény szerint az állam ezévből sem új ingatlan nem vásárol, sem új épületeket nem épít, kivéve a már folyamatban levő építkezéseket, amelyeket befejeznek.

A költségvetési törvény 14. cikke módosítja az egyenesadótörvénynek a pótdadókra vonatkozó rendelkezéseit és lehetővé teszi pótdadókulcs megállapítását a tartományok költségvetései javára is.

A költségvetési törvényvel egyidejűleg 13 más adó- és pénzügyi törvény jelent meg, amelyek az érvényben volt adó- és pénzügyi törvényeinket módosítják. Ezek közül a fontosabbakat már ismertettük.

RIMOCZI INTREPR. DE TRANSPORT CLUS
BORGHESIA, CU GARA, PIATA GARII 9, TEL. - 3369.
MAGAZIE, GARAZ, SI LOCUINTA STR. GARII 9, TEL. - 3025.

Pelélénkült a bucaresti tőzsde

Szilárdak a fixkamatozású papírok, petróleum- és ipari részvények. Tartották a bankpapírok

A bucaresti tőzsdén — az előző hetek hanyaságával ellentétben — az elmúlt hét folyamán élénkség volt tapasztalható, közepes forgalom mellett. Már a hét elején az előző hetekben eladott értékpapírpaketeket visszavásárolni igyekeztek volt tulajdonosaik és ezen az alapon az összes favoritok árfolyama szilárdult. A közeledő husvét ünnepek miatt csütörtökön volt az utolsó üzleti nap. A fixkamatozású papírok közül a Stabilizarea 64-es, a Desvoltarea 63,25-ös, a kisajátítási kötvény 62,75-ös, az Investarea kötvény nagy címletei 85-ös, a kis címletek 82,50-es, az adóbon 51-es, az 1935. évi 3 százalékos Consolidarea kötvény 44,75-ös árfolyamon zárt. A bankrészvények árfolyama alig változott, a Banca Nationala részvény 5450 lej, a Româneasca 575 lej, a Comro 235 lej, a Credit Român 382 lej, a Credit Industrial 810 lej, az Albina 425 lej. A biztosítási papírok árfolyama nem változott, a Dacia-România 4075 lej, a Generala 1100 lej, az Agricola-Ponciera 330 lej, a Nationala 260 lej. A petróleumrészvények szilárdabbak. Az Astra-România 35 lejjel 975 lejre, a Steaua Română 20 lejjel 350 lejre, a Concordia 15 lejjel 535 lejre, a Credit Minier 15 lejjel 288 lejre, a Redeventa 15 lejjel 205 lejre emelkedett. Az ipari részvények is szilárdabbak. A Resita 20 lejjel 478 lejre, a Miadabba 45 lejjel 1685 lejre, a Letea 60 lejjel

1140 lejre, a Telefonrészvény 60 lejjel 645 lejre szilárdult, a Titan-Nadrag-Calan változatlanul 1555 lej, a Tramway-Bucuresti 1180 lej.

Cégbejegyzések

A **Karánsebesi Első Takarékpénztár Rt.** legutóbbi közgyűlésén az igazgatóságba választottak: Eduard Bastius, Ing. Goantă Pavel, Cornel Drinca, dr. Halle Ernő és Mendel Béla, akiket a törvényszék bejegyzett. Ügyvezető igazgatóul Fischer Norbertet jegyezték be.

A **nagyszebeni Carol F. Jickeli S. A.** legutóbbi igazgatósági ülésén Brassóban fiók felállítását határozta el, amit a törvényszék bejegyzett.

Az orsovai **Patria S. A.** felszámolás alatti cég felszámolója D. Sbenghe e minőségéről lemondott és a vállalat egyedüli felszámolója Matei Grieser maradt, akit a törvényszék e minőségében bejegyzett.

Lövi Alexandru **Agentura Comerciala** cég alatt Kolozsváron új női divatruha cég alakult, amelyet a Kereskedelmi és Iparkamara cégjegyző hivatalánál bejegyezték.

CSAKIS EREDETI ÜVEGCSEKBE KAPHATÓ.

ÉN
ANGLIA

a nemesség,
elegancia és
disztingváltság
hazája

Lezik valami különleges amely reányomja bélyegét mindenre, ami angol és a szépség, az időtelenség, az arisztokratikus benyomással kelti Anglia völgyeinek és mezőinek paszelli tónussal, az angol otthon harmóniája, a nép szokásai, a tanúbizonyságai ennek. Old Sandal Water — csakis a vitorlással valódi — ugyanilyen előkelő. Hála a valódi santal, cédrus és egyéb egzotikus fakivonatoknak és illatoknak, Old Sandal Water több az illatosított kölnivíznel.

Old
Sandal
Water

Tartott árak mellett e héten csendes volt az üzlet a kikötővárosok gabonátözsdein

Fokozódik a külföld érdeklődése a kukorica és a zab iránt. Változatlanok az árak a gabona világ tőzsdéin

A gabona világtőzsdéken az elmúlt hét folyamán intenzívebb vásárlások voltak észlelhetők egyes európai államok részéről, főleg búzában és kukoricában, az árak azonban változatlanok maradtak. A tengerentúli államok búzakinálata állandóan tart és így a rotterdami és liverpooli gabonátözsdeken újabb gabonaáresést nem tartanak kizártnak, az elkövetkező hetekben.

A romániai gabonátözsdeken az elmúlt héten közepes forgalom bonyolódott le. A külföld fokozott érdeklődést mutat a román kukorica, zab és főzélékárak iránt, jelentős az érdeklődés a buza iránt is. Mivel a buza exportprémiumát a kormány 13.000 lejről 9000 lejre mérsékelte, az exportőrök a kötéseikkel kapcsolatos tételeket igyekeznek április 9-ig leszállítani, amíg a 13.000 lejes prémium van érvényben. Mándezeken ellenére a buzaárakban némi visszaesés mutatkozik, a kukorica, zab és főzélékárak tartottak, a többi mezőgazdasági termékek árai allg változtak.

A romániai fontosabb gabonátözsdeken a hét végén a következő árakat jegyezték:

Bucuresti: 80 kg-os buza (4% idegen anyaggal) 40.000 lej, 42 kg-os zab (3%-kal) 45.875 lej, 62-63 kg-os árpa (4%-kal) 39.000 lej, idei kukorica (17% nedvességtartalommal) 38.400 lej.
Braila: 79 kg-os buza (2 plus 2%-kal)

41.250 lej, 72-73 kg-os rozs (4 plus 4%-kal) 34.000 lej, 58-59 kg-os árpa (5%-kal) 34.000 lej, 41-42 kg-os zab (5%-kal) 46.500 lej, napraforgómag 49.000 lej, lenmag 135 ezer lej, repace 73.000 lej.

Galati: 80 kg-os buza (1%-kal) 42.250 lej, 78 kg-os (3%-kal) 41.000 lej, 59-60 kg-os árpa (6%-kal) 33.500 lej, 40 kg-os zab (5%-kal) 46.000 lej, 69-70 kg-os rozs (5 plus 5%-kal) 33.000 lej, kukorica 38.750 lej, bab 103.000-105.000 lej, vadrepe 68.000 lej, Naveta-repe 85.500 lej, tökmag 87.000-89.000 lej, napraforgómag 48.000-49.000 lej, Victoria borsó 65.000 lej, takarmányborsó 52.000 lej, lenmag 130.000 lej, kendermag 77.000 lej.

Constanța: 79 kg-os buza (2%-kal) 42.500 lej, 74 kg-os rozs (5%-kal) 35.250 lej, 59 kg-os árpa 34.000 lej, kukorica (17%-kal) 40.000 lej, Transilvania bab 109.000 lej, 41-42 kg-os zab 45.000 lej, vagononként.

Fizetési képtelenségek

A brassói **Târgul de Masini Orendi, Hermann et Co.** kényszerezegysége ügyében a delegált bíró a kényszerezegységi eljárás befejezésére tett indítványt. A vonatkozó tárgyalást a törvényszék május 6-ra tűzte ki.

Ipari és kereskedelmi vállalati hírek

A *Telefontársaság*, a *S. A. R. de Telefoane* 1938. évi mérlegében 1 milliárd 650 millió lej részvénytőke és 3.107.315 lej tartalék mellett 345.201.641 lej nyereséget mutat ki. Az előző évről áthozott, fel nem osztott nyereség 625.735.609 lej. A mérleg főösszege 3 milliárd 841.612.421 lej. A közgyűlést május 11-én tartják meg.

A bucuresti rádió leadótársaság, a *Soc. Rom. de Difuziune* 1938. évi mérlegében 50 millió lej részvénytőke és 1.900.271 lej tartalék mellett 3.762.156 lej tiszta nyereséget mutat ki. A mérlegben az összes befektetések 399.327.629 lejes értékkel szerepelnek. A mérleg főösszege 444.693.026 lej.

A *Temesvári Sörgyár Rt.* 1938. szeptember 30-án lezárt mérlegében 16 millió lej részvénytőke és 13.913.318 lej tartalék mellett 497.454 lej nyereséget mutat ki, amelyet az előző évről áthozott veszteségek törlesztésére fordítanak. A mérleg főösszege 107.170.637 lej. A közgyűlést április 24-én tartják meg, amikor is a három utolsó üzletét mérlegeit hagyják jóvá.

A *Dicsősémmártomi Fabrica de Sticlă Turnăvi si Presată S. A. R.* 1938. évi mérlegében 18 millió lej részvénytőke és 1.035.305 lej tartalék mellett 1.942.805 lej nyereséget mutat ki. A mérleg főösszege 44.852.386 lej. A közgyűlést április 29-én tartják meg.

A kolozsvári *Caloriferul S. A.* 1938. évi mérlegében 1 millió lej részvénytőke és 30 ezer lej tartalék mellett 48.245 lej nyereséget mutat ki. A mérleg főösszege 1 millió 301.201 lej. A közgyűlést április 10-én tartják meg.

A brassói *Hess S. A. csokoládégyár* 1938. évi mérlegében 20 millió lej részvénytőke és 6.795.000 lej tartalék mellett 1.287.104 lej nyereséget mutat ki. A mérleg főösszege 61.647.878 lej. A közgyűlést április 15-én tartják meg.

A brassói *Frății Miess S. A.* bőrgyár április 15-én közgyűlést tart, amelyen a 17 millió részvénytőkét 22 millió lejre emelik fel. Az 1938. évi mérlegben 17 millió lej részvénytőke és 1.248.736 lej tartalék mellett 1.989.533 lej nyereséget mutat ki. A mérleg főösszege 46.500.986 lej.

A brassói *Concordia Mină de Cărbuni S. A.* 1938. évi mérlegében 38 millió lej részvénytőke és 93.000 lej tartalék mellett 638.526 lej nyereséget mutat ki. A közgyűlést április 20-án tartják meg.

A brassói *S. A. fost M. Neumann* 1938. évi mérlegében 3 millió lej részvénytőke és 578.262 lej tartalék mellett 384.077 lej nyereséget mutat ki. A mérleg főösszege 9.646.077 lej. A közgyűlést április 10-én tartják.

A szénsavkartell, a *Biroul de Vânzare al Acidului Carbonic S. A.* 1938. évi mérlegében 1 millió lej részvénytőke mellett 37 ezer 458 lej nyereséget mutat ki. A mérleg főösszege 1.373.520 lej.

A nagyszebeni *Fabrica de Cămină Binder S. A.* 1938. évi mérlegében 4 millió lej részvénytőke és 739.611 lej tartalék mellett 13.199 lej nyereséget mutat ki. A mérleg főösszege 6.142.073 lej.

A nagybányai *Asociația Mineră Grigorie Trei Stejari* április hó 18-ikán rendes közgyűlést tart, amelyen határoznak a koncesszióknak a Petrosani szénbányakon-szernnek történő eladásáról és a társulat felszámolásáról.

A beszercei *Lemnul S. A. pt. Exploatare de Lemne in Valea Bărgăului* 1938. évi mérlegében 1 millió lej részvénytőke és 53 ezer 937 lej tartalék mellett 88.789 lej nyereséget mutat ki. A mérleg főösszege

3 millió 176.208 lej. A közgyűlést április 16-án tartják meg.

A kolozsvári *Fabrica de Lacăte S. A.* 1938. évi mérlegében 2 millió lej részvénytőke és 131.421 lej tartalék mellett 122.432 lej tisztanyereséget mutat ki. A mérleg főösszege 3.881.860 lej. A közgyűlést április 26-án tartják meg.

A kolozsvári *Uzinele de Fier S. A.* 1938. évi mérlegében 1.500.000 lej részvénytőke és 19.030 lej tartalék mellett 97.259 lej nyereséget mutat ki. A mérleg főösszege 3.330.048 lej.

A kolozsvári *Hotel Newyork S. A. pt. Exploatarea de Hotel* 1938. évi mérlegében 500.000 lej részvénytőke mellett 91.325 lej nyereséget mutat ki.

A lugosi *Industria de Bumbac din Lugoj S. A.* 1938. évi mérlegében 8 millió lej részvénytőke és 1.893.000 lej tartalék mellett 1.082.194 lej nyereséget mutat ki. A mérleg főösszege 21.788.109 lej. A közgyűlést április 15-én tartják meg.

A megyesi *Olimpus S. A.* 1938. évi mérlegében 4.317.000 lej részvénytőke és 358.837 lej tartalék mellett 137.495 lej veszteséget mutat ki.

A dettai *Mihai Ruz Industriă Lemnului S. A.* 1938. évi mérlegében 900.000 lej részvénytőke és 336.141 lej tartalék mellett 112.351 lej nyereséget mutat ki. A mérleg főösszege 4.208.351 lej.

Az utóbbi évek legsúlyosabb ultimója volt a márciusi, az összes nyugateurópai pénzpiacokon

A dollárt már Londonban is agóval jegyzik. Hét százalékos osztalékot fizet a Nemzetközi Fizetések Bankja. A csehszlovák bankok elnémetesítése gyorsan halad előre

Az utóbbi évek egyik legsúlyosabb ultimója az 1939 márciusi volt az összes nyugateurópai pénzpiacokon. Az ultimo súlyoságát kizárólag a világpolitikai helyzet kedvezőtlen alakulása idézte elő és ebből a szempontból nagyon keveset javult a helyzet az ultimo utáni héten. Londonban az ultimo napjaiban eltűnt az évek óta nyomásgyakorló mutatózó tökéletesség, általában a tőkekereslet dominált, ami miatt aztán az évek óta félszázalékon mozgó három havi bankkepek kamattétele 7,5—9 ezrelékre, a hat havi bankkepeké az egyszázalék fölé emelkedett. Az ultimo után ez a kamatnívó alig csökkent, ellenben a tőkekereslet valamennyire alábbhagyott. Londonban az ultimokor nagyon nagy forgalom bonyolódott le a deviza terminizetekben, különösen a dollárban, amelynél három hónapra több, mint 2 százalékos ágiót is fizettek. Londonban egyébként a dollár az egyedüli valuta amelyért agiót fizetnek és a francia frank kivételével minden valutát diságóval jegyzik. Párizsban az ultimo szintén súlyos volt, a Banque de France nagy hiteltételekkel interveniált a párizsi pénzpiacra és csak így volt elkerülhető a kamattételek nagyobb mérvű emelkedése. Svájcban az általános tőkeárvándorlás jegyében zajlott le az ultimo és a kamattételek tovább emelkedtek.

A nyugateurópai értéktőzsdéken az elmúlt héten változatlanul a tartózkodás volt uralkodó. A londoni City szerint a most megkötött angol-lengyel egyezmény csak kis mértékben tisztázta az európai helyzetet. A nyersanyagtőzsdéken az árak általában alig változtak, egyes államok részéről a fontosabb hadianyagoknak számító nyersanyagokban ismét jelentős vásárlások történtek.

A *Nemzetközi Fizetések Bankja* (B. I. Z.) igazgatósága elmúlt héten tartotta meg mérlegmegállapító ülését, amelyen nem vett részt sem az angol, sem az olasz jegybank delegátusa, ami nagy feltűnést keltett. Az előterjesztett mérleg szerint a B. I. Z. 1938. évi tisztanyeresége meghaladja a 8,5 millió svájci frankot és változatlanul 7 százalékos osztalék kerül kifizetésre. A német Birodalmi Bank delegátusa a Csehszlovák Jegybank nevében is gyakorolni akarta a képviselői jogot, mivel a csehszlovák jegybanknak 4000 darab B. I. Z. részvénye van, azonban a B. I. Z.

X-ik PIUS PAPA OSZENTSEGET

URODONAL-lal

gyógyítottak ki reumájából es köszvényéből

Machiafava profesor, a kiváló román tudós írta elő Oszentsége X-ik Pius pápa kezelésére a hugasav emelt fokéletes oldószerét.

Az Urodonal kiváló specifikus gyógyszer az összes arthritikus bántalmaknak, mint: idült és heveny reuma, köszvény, ízületi gyulladás, vese fájdalmak, érelmeszesedés és ennek elkerülhetetlen rohamai (szélhűdés, angina-pectoris, embolia). A Vatikánban bevezették az Urodonal használatát és az Urodonal előállítását kinevezték a vatikáni udvari szállítójává

URODONAL

meggyógyítja az arthritizmust megelőzi a reumatikus betegségeket

CHATELAIN KESZÍTMÉNY
MEGBIZHATO MARKA

Kapható: gyógyszerárakban és drogériákban

igazgatósága a következő ülésre halasztotta a döntést a csehszlovák jegybank képviseltetése ügyében.

A csehszlovák bankok gleichschoitlása gyors léptekkel halad előre. Az elmúlt héten a Deutsche Bank a Böhmische Union Banknál vállalt érdeklődését és szó van arról, hogy fuzionálnak. Egy másik berlini nagybank a Böhmische Escomptebank u. Kreditanstalt teljes átvételére folytat előrehaladott tárgyalásokat. Igen előre haladt stádiumba jutottak a fontosabb csehszlovák ipari konszernek átvételére vonatkozó tárgyalások, amelyekkel kapcsolatban nagy meglepetések sem kizártak.

A nemzetközi devizapiacokon az arany

iránti kereslet az elmúlt héten újabb rekordot mutatott és ennek megfelelően az aranyárak mindenütt szilárdabbak. Mindenütt nagy tételekben keresik a dollárdevizát, valamint a dollár bankjegyeket, amelyeket angol és francia magánosok teaurálnak. A különböző nyugateurópai valuták árfolyamaiban az elmúlt héten kevés változás volt tapasztalható. Mivel a zürichi tőzsdetanács a német Reichsbank felszólítására sem volt hajlandó a csehszlovák tőzsdéi jegyzésére, a prágai jegybank bejelentette a svájci frank hivatalos jegyzését és az összes Svájcba történő átutalásokat. A középeurópai valuták általában javultak az elmúlt héten a zürichi magánforgalomban, a pengőbankjegyet 40.50—41.50 es, az olasz lira bankjegyet 14.10—14.40 es, a márkabankjegyet 56—58-as, a zloty bankjegyet 59-es árfolyamon jegyzik. A lejbankjegyek árfolyama alig változott a külföldi magánforgalomban, a zürichi magánforgalomban 1.30—1.45-ös, Budapesten változatlanul 2.40—3.45-ös árfolyamon jegyzik a lejbankjegyeket.

Bank- és biztosítóiintézeti hírek

A *Gyergyói Első Takarékpénztár Rt.*, Gyergyószentmiklós, április 14-én közgyűlést tart, amelyen negyes részvényesek az intézet felszámolására tesznek indítványt.

A *Karánsebesi Első Takarékpénztár Rt.* 1938. évi mérlegében 5 millió lej részvénytőke és 100.000 lej tartalék mellett 69 ezer 701 lej nyereséget mutat ki, amelyet az előző évi veszteség amortizálására fordítottak.

A nagybányai *Banca Economica S. A.* legutóbbi közgyűlésén, tíz évi időtartamra, a következő igazgatóságot választotta meg: Dr. Tropovits Imre, Voisa Ioan, Widder Péter, Virág Gábor és Kremnitzki Lajos, akiket a törvényeszk bejegyzett. A bank 1938. évi mérlegében 1 millió lej részvénytőke és 60.000 lej tartalék mellett 24 ezer 606 lej nyereséget mutat ki. A mérleg főösszege 2.666.483 lej.

A *tasnádi Cassa de Pastrare si Banca Comercială S. A.* 1938. évi mérlegében 8 millió lej részvénytőke és 444.279 lej tartalék mellett 400.533 lej nyereséget mutat ki. A mérleg főösszege 15.944.877 lej.

A *Dési Hitelbank Rt.* április 20-án közgyűlést tart, amelyen — a rendes napirend mellett — a hat millió lejes részvénytőkét 1.395.000 lejre szállítják le.

A *Széplaki Takarékpénztár Rt.*, Berettyószéplak, április 16-án közgyűlést tart, amelyen kimondják a felszámolást és megválasztják a felszámolókat.

A *segesvári Banca Industrială S. A.* 1938. évi mérlegében 20 millió lej részvénytőke és 5 millió lej tartalék mellett 1 millió 354.987 lej nyereséget mutat ki. A mérleg főösszege 89.591.989 lej.

A *Generala S. R. de Asigurări Generale* ezévi rendes közgyűlést április 26-án tartja meg.

Bankközgyűlések

A *tasnádi Cassa de Pastrare si Banca* Április 14. *Gyergyói Első Takarékpénztár Rt.*, Gyergyószentmiklós.

Április 16. *Brassói Népbank Rt.*, Brassó. *Banca Comercială S. A.*, Nagybánya. *Széplaki Takarékpénztár Rt.*, Berettyószéplak.

Április 20. *Dési Hitelbank Rt.*, Dész. *Detta Takarékpénztár Rt.* felszámolás alatt, Detta.

Április 22. *Marosvásárhelyi Takarékpénztár Rt.*, Marosvásárhely.

Április 23. *Kishitelbank és Takarékpénztár Rt.*, Marosvásárhely.

Április 25. *Marosvásárhelyi Közhatalmi Takarékpénztár Rt.*, Marosvásárhely.

Április 29. *Nagyilondi Takarékpénztár Rt.* Nagyilonda.

Néhány bányai trón... Apponyi G... legkisebb... nyosa. A... albán királ... ról, hiszen... mel a világ... nő házassá... Európa fig... országra, a... óta kevés... litika arén... Senki se... ezelt, ho... odáig sem... gen átesser... lesz Albán... születését... már összev... sével és az... a marokny... telen az ör... delmébe es... Milyen... ahhoz, hog... nyérni kis... dihajóit v... kezét arra... gát — a j... éppen Olas... Albánia... ján terül... tőig terjed... roszország... ezer 538 n... körülbelül... rajzi helyz... bir. Egy... volna felh... amelynek... nagy hads... ágyuk szül... lentőségge... főikötőjé... rolni tudj... Adriai ten... zető utat... állandó sa... Mindezt... visszamar... soha nem... A már... nek közép... lejdonképy... vissza. Al... árja erede... rög kultu... gyott nem... alkottak... tiük a ma... majd a re... zóban a... A népv... mat, mig... vok áras... szerbek, ... A 11. sz... császársá... kezdve b... váltotta v... óriási ha... dolt be... A 14-i... élet-halál... sével sze... se Skand... századon... török te... maradt v... kezdve A... török el... vándorol... szere. A... telen-ke... kan állot... ban és a... török h... sok albá... A 19-ik... slerlett... a török... azonban... gyobb f... radalom... pasa 191... tette az... ségét az... Törökör... szenved... gyűlésen

TSEGET

NAL-lal

tottak ki
s koszvenyebolt

teszor, a kiváló roma
szentsége X-ik Pius
e a hugasv eme

ló specifikus gyogy.
irikus bántalmaknak,
ny reuma, köszvény,
ese fájalmak, érel-

nek elkerülhetlen
és, angina-pectoris,
anban bevezették az
t és az Urodonal
k a vatikáni udvari

ONAL

az arthritizmust
reumatikus
segeket

AIN KESZITIMÉNY
ZHATO MARKA

elmult héten újabb re
s ennek megfelelően az
hútt szilárdabbak. Min
ekben keresik a dollár
a dollár bankjegyeket,
s francia magánosok te
nböző nyugateurópai va
an az elmúlt héten kevés
szalható. Mivel a zürichi
met Reichsbank felszólí
ajlandó a csehkorona to
a prágai jegybank be
frank hivatalos jegyzé
vájba történő átutalás
pai valuták átlagban ja
éten a zürichi magánfor
bankjegyet 40.50—41.50
bankjegyet 14.10—14.40
egyét 56—58-as, a zloty
árfolyamon jegyzik. A
olyama alig változott a
galmakban, a zürichi ma
30—1.45-ös, Budapesten
40—3.45-ös árfolyamon
egyeket.

hitek

rékpénztár Rt., Berety
16-án közgyűlést tart
a felszámolást és meg
molókat.

ca Industrialia S. A.
en 20 millió lej részvény
j tartalékalap mellett 1
nyereséget mutat ki. A
9.591.989 lej.

R. de Asigurări Generală
ülését április 26-án tart

közgyűlések

de Păstrare si Banca
őri Első Takarékpénztár,
zentmikiós.

Népbank Rt., Brassó.
iala S. A., Nagybánya.
rékpénztár Rt., Berety

telbank Rt., Dés.
pénztár Rt. felszámó

sárhelyi Takarékpénz
svásárhely.

bank és Takarékpénz
svásárhely.

sárhelyi Közhásmu Ta
Rt., Marosvásárhely.

ndai Takarékpénztár Rt.

Albánia

Néhány nappal ezelőtt született meg Albánia trónörökös, Zogu albán király és Apponyi Geraldine fia, aki Európa egyik legkisebb trónjának lett volna a várományosa. A lapok színesen számoltak be az albán királyi család örvendetes eseményéről, hiszen csak nemrégén kísérté figyelemmel a világ Zogu király és a magyar grófnő házasságát, amely rövid időre ráterelte Európa figyelmét erre a romantikus kis országra, amely néhány éves fennállása óta kevés szerepet játszott az európai politika arénájában.

Senki sem tudhatta még néhány nappal ezelőtt, hogy a kis trónörökös, aki még addig sem juthatott el, hogy a kereszttség átessen, ugyszólván csak néhány óráig lesz Albánia trónörökös. A trónörökös születését hirdető ágyulások hangjai már összevegyülnek az olasz ágyuk dörgésével és az olasz bombák robbanásaival és a maroknyi albán nép örömmámorából hirtelen az önvédelmi harc kétségbeesett küzdelmébe csapott át.

Milyen érdeke fűződhet Olaszországnak ahhoz, hogy a csendben és békében élő tényémi kis ország kikötőibe félelmetes hadihajóit vonulassa fel és hogy rátegye a kezét arra az országra, amelyek önállóságát — a jugoszlávokkal szembe szállva — éppen Olaszország hívta életre?

Albánia a Balkán félsziget nyugati partján terül el és Korfu szigettől a Szkutari ölig terjed. Határos Jugoszláviával és Görögországgal. Területe ugyan mindössze 27 ezer 538 négyzetkilométer, lakóinak száma körülbelül összesen egy millió, mégis földrajzi helyzeténél fogva óriási jelentőséggel bír. Egymagában Albánia soha nem tudta volna felhasználni ezt a helyzeti előnyt, amelynek gyümölcsötetéséhez erős és nagy hadsereg, hadihajók, bombavetők és ágyuk szükségesek. Albánia rendkívüli jelentőséggel bíró stratégiai pont, amelynek fő kikötőjéből, Durazzóból Olaszország zárolni tudja a jugoszláv hajók számára az Adriai tengerből a Földközi tengerre kivezető utat. Ugyanakkor Görögországot is állandó sakkban tarthatja.

Mindent a kis Albánia a maga kulturális visszamaradottságában és erőtlenységében soha nem tudta volna végrehajtani.

A máriól holnapra Európa érdeklődésének középpontjába került kis Albánia tulajdonképpen 19 évi önállóságra tekint vissza. Albániát már az ókorban különböző árja eredetű harcias törzsek lakták. A görög kultúra csak a tengerpart mentén hagyott némi nyomot. Az itt élő törzsek nem alkottak egységes államot és ezért területük a makedonok könnyű zsákmánya lett, majd a rendes időszámítás előtt a 2-ik században a rómaiak figyelték fel rá.

A népvándorlás elseperte a római uralmat, míg a 7., 8. és 9-ik században a szlávok árasztották el. Területére északon a szerbek, délen a bolgárok nyomultak be. A 11. század közepén Albánia a bizánci császárság fenhatósága alá került. Ettől kezdve bizánci, szerb, majd bolgár uralom váltotta fel egymást. A partvidék pedig az óriási hatalmat képviselő Velencének hódolt be.

A 14-ik századtól kezdve az albán nép élet-halál harcot vív a törökök terjeszkedésével szemben. A törökök elleni harcok hőse Skander bég volt, aki több mint negyedszázadon át küzdött, többnyire sikerrel a török terjeszkedés ellen. Végül mégis alól maradt a tuleróvel szemben és 1478-tól kezdve Albánia török tartomány lett. A török elnyomás elől az albánok tömegesen vándoroltak ki az itáliai félsziget déli részére. A hazájukban maradt albánok kénytelen-kelletlen beletörődtek sorsukba, sokan állottak közülük a törökök szolgálatában és áttértek a mohamedán vallásra. A török hadseregen és a közigazgatásban sok albán magas méltóságot is elnyert. A 19-ik század elején az albánok ismét kísérletet tettek arra, hogy felszabaduljanak a török fenhatóság alól. Felkeléseiket azonban a törökök leverték. Legutolsó nagyobb felkelésük 1908-ban az új török forradalom után tört ki, de Seket Mahmud pasa 1910-ben fegyverletételre kényszerítette az albánokat. Albánia első függetlenségét az 1912-ki balkáni háború hozta meg. Törökország ebben a háborúban vereséget szenvedett és az albánok a valonai nemzetgyűlésen 1912 november 18-án kikiáltották

Albánia függetlenségét, amelyet a londoni konferencia is elismert. Az új állam fejlődésébe az ország akkori fővárosába, Durazzóba. A világháború elején, alig fél évi uralkodás után Wied herceg elhagyta az országot. Ezt követően a háborus hatalmak egymással versengve igyekeztek megszerezni Albániát. Albánia egyes részeibe szerb, osztrák-magyar, bolgár, görög és olasz csapatok vonultak be. Az osztrák-magyar csapatok 1916 februárban a Skumbi folyóig elfoglalták Albániát. 1918-ban francia és olasz tuleró kivonulásra kényszerítette az osztrák-magyar csapatokat.

A világháború után Olaszország és Jugoszlávia versengtek Albániáért. Végre Olaszország 1920-ban független államát kiáltotta ki Albániát és ezt a függetlenséget Jugoszlávia is elismerte. Albánia ezután belépett a Népszövetségbe. A függetlenség kikiáltása után valóságos polgárháború tört ki a hatalomát az olasz és a jugoszlávpárti politikusok között. A küzdelemből a jugoszlávpárti miriditák kerültek ki győztesen, akik 1925-ben Ahmed Zogut

Grippa, Hüülés és Nevralgiák ellen

JAWOL

választották Albánia elnökévé. Ahmed Zogu később az olasz érdekeknek kedvezve, 1928-ban Albánia királyává kiáltotta ki magát.

Az albán nép fő foglalkozása a földművelés és az állattenyésztés. Mindkettőt igen kezdetleges körülmények között üzik. Az ipart a háziipar képviseli.

Az ország természeti kincseit még csak kismértékben tárták fel. Szelénika környékén aszfaltbányák vannak. Valonától 80 kilométernyire petróleummezőket tárt fel az Anglo-Persian-Oil Company.

A világháború után a fokozódó olasz be-

folvás következtében az ország külkereskedelmi kapcsolatai Olaszországgal a legélénkebbek.

Albánia közlekedési viszonyai igen visszamaradottak. A kereskedelem a tengeren bonyolódik le, mert az ország uthalózata nagyrészt kiépítetlen. Van néhány autótúja, de vasutja még nincs. Kikötői: Valona, Alessio, Durazzo, Santi Uranta. Összesen 55 posta- és táviróhivatala van. Albánia a műveltség tekintetében is igen elmaradott. A lakosság jelentős része analfabéta. Fővárosa Tirana, amelynek körülbelül 40 ezer lakosa van.

Capitol Mozgó

HUSVÉTI szenzáció!
A legérdekesebb, legaktuálisabb film!
VASÁRNAPI KEZDÉssel!

S. O. S. TANGER
Támadás a Földközi-tengeren

Gyönyörű tengeri film, az izgalmas sorozata. A francia hadiflotta felvonulása.

Főszereplők:

PIERRE FRESNAY — francia tiszt.
ROLF WALKA — német tiszt.
KIM PEACOCK — angol tiszt.

Gafencu külügyminiszter feleségével Konstantinápolyba utazott

Cáfolják a Berliner Börsenzeitungban megjelent Gafencu intervjut

Bucuresti, április 8. Hivatalosan jelentik: Gafencu külügyminiszter és felesége pénteken este a Dacia fedélzetén üdülő utra Konstantinápolyba utaztak.

Párizs, április 8. A Hava ügynökség jelentik: Gafencu román külügyminiszter Ankarába utazott.

Bucuresti, április 8. A Rador távirati iroda jelenti: a Berliner Börsenzeitung nyilatkozatot közöl, amelyet állítólag Gafencu külügyminiszter tett a lap tudósító-

ja előtt a legutóbbi angol-francia diplomáciai tevékenységről. A Rador távirati iroda ezzel szemben felhatalmazást kapott annak közlésére, hogy a külügyminiszter senkinek semmilyen intervjut nem adott. Románia diplomáciai pozícióját Armand Calinescu miniszterelnök és Gafencu külügyminiszter kifejtették a nemzeti újjászüléti front tanácsa előtt, 1939 március 27-én tett nyilatkozataikban.

Miért nem gazdagszik meg soha a francia köztársaság elnöke?

Évi jövedelme: 3.600.000 frank — amiből órá esik a legkevesebb

Párizs, április 8. Albert Lebrunt újabb hét évre a francia köztársaság elnökévé választották. Azok közül, akik ezt a rövid hirt olvassák, bizonyára sokan irigylik ezt az egyszerű földműves-családból származó embert, akit polgártársainak bizalma már másodszer állít a francia köztársaság élére.

A francia köztársasági elnök megbízatása legalább is külsőségeiben tényleg a legvonzóbb foglalkozások egyike... Bár közbizalmi tekintetben az elnök számára nincsen fenntartva jelentősebb kezdeményezés s az ország tulajdonképpen kormányzását a mindenkori felelős kabinet látja el, azért ez az „állás” semmiképpen sem lebecsülendő. Az elnök, mint legfelsőbb fórum, élet és halál ura; egyetlen törvény nem szentesülhet az ő végső jóváhagyása nélkül, kormányválságok idején — és tudjuk, milyen gyakoriak voltak az utóbbi években a francia kormányválságok — az ő politikai tudásán, helyzetismeretén, tekintélyének csorbítatlanságán mulik az új kabinet megalakítása... Mindenekelőtt pedig ott él Párizs szívében, a fényes történelmi múltú Elysée-palotában, idegen uralkodókat fogad, vagy elmegy hozzájuk látogatónak, személyes jelenlétével tiszteli meg a fontosabb társadalmi megnyilvánulásokat, szóval, ha valaki, úgy ő kötelességszerűen veszi

ki részét abból a mozgalmas, szép dolgok látásával és jó dolgok élvezetével fűszerezett életből, amit általában „nagyviláginak” szoktak nevezni.

Csak hogy ennek a bőségek megvan a maga árnyoldala is. A francia köztársaság elnöke sem nyújtózkodhat a takaróján túl. És ha egy nyugodt percben, amit egyébként oly ritkán engedélyez számára tulhalmozott napirendje, előveszi zsebkönyvét, hogy rendszerítő francia polgár módjára megpróbálja összegezni napi bevételét és kiadásait, talán nincs is tulságosan elragadtatva az eredménytől.

Bármilyen fényűző környezetben él is az elnök — semmi sem az övé. Egyetlen butorhoz sem nyulhat anélkül, hogy meg ne kérdezne a Nemzeti Butoraktár vezetőségének erre vonatkozó véleményét. Azok a rendkívül értékes gobelin-szőnyegek, amelyek Elysée-beli lakosztályának falait borítják, épp úgy a nemzeté, mint pompás empire-iroasztala, vagy az ágy, amelyben alszik. Nyár idején felkeresheti a rambouilleti, vagy vizillei kastélyokat, de a XVIII. századbeli francia építészet remekei ezzel még egyáltalán nem mennek át az ő tulajdonába. Elnöksége alatt neki kell gondoskodnia az egész fényűző „keret” fenntartásáról, holott

a rendelkezésre álló összegek, tekintve rangját és kötelességeit, egyáltalán nem tulzotak.

A köztársaság elnöke összesen évi 3.600.000 frank tiszteletdíjat kap, mai frank értékben. Ez igazán nem sok, ha meggondoljuk, hogy például I. Napoleon évi civilistája 25 millió aranyfrankra rugott. Ebből az összegből az elnöknek ki kell fizetnie először is az Elysée-palota 23 alkalmazottját: a három ajtóállót, három altisztet, öt szolgát, egy komornyikot, egy maitre d'hotelt, egy asztalikeszlet-felvigyázót, egy fő- és három alszakácsot, egy cukrászt, három sofört és a felesége rendelkezésére bocsátott szobalányt. E 23 személy évi bére közel 300.000 frankot tesz ki. Igaz, hogy az állam még mindig elég gavallér az elnökkel szemben, mert ő fizeti a házmestert, a kertészeket és... a titkosrendőröket.

A legszűkebb személyzet fenntartásánál is sulyosabban esik latba az adó. A köztársasági elnök a rendelkezésére bocsátott ingó- és ingatlanvagyonok után nem kevesebb, mint 900.000 frank adót ró le évente. Három luxus-gépkocsijának évi karbantartása, a benzint, olajat és gumiabroncsokat beleértve, 65.000 frankot emészt fel. Ha utazik saját maga fizeti különvonatát, sőt még az őt kísérő előkelőségek és újságírók különvonatát is. A fogadtatások, vendégeskedések, vadászatok költségeit szintén az elnök viseli. Ha egy hosszúra nyult minisztertanács után visszatartja a kormány tagjait estebédre, akkor a szó szoros értelmében ő a házigazda és ha bált rendez a diplomáciai testület tagjainak részére, a legkisebb „petit four” süteménytől a pezsgőig az ő számlájának terhére megy minden...

Elítélte Benamyt a Töreky-tanács

Budapest, április 8. A kuria kéthónapi fogházra átváltoztatható pénzbüntetésre ítélte Benamyt Sándort a „Szerlem albertletben” című elkobzott regényért. A zárt tárgyaláson dr. Domokos József, az író ügyvédje, bemutatta a kiadóval kötött szerződést, amely kötelezte Benamyt, hogy az általa eredetileg tervezett „Ösztönök erdeje” cím helyett a fenti, feltünőbb címet adja könyvének. A vád és a védelem elhangzása után elrendelték a lefoglalt példányoknak az állami zuzdában való szétmorzsolását.

— Belezuhant a Szamosba egy kolozsvári kisfiú. Megdöbentő gyermektragédia játszódott le tegnap a szamosfalvi telep közelében levő Szamos parton. A parton egy kisebb gyermekcsoport vidáman játszadozott. A gyermekek között volt Kilin Sándor Blajului ucca 47. szám alatt lakó munkásember 6 éves Jóska nevű fia is, aki egy örízetlen pillanatban megcsuszott a parton és beleesett a folyóba, amelynek hullámai magukkal ragadták. A játszadozó gyermekek riadtan látták a megdöbentő tragédiát és azonnal Kilinék lakására szaladtak. A megdöbent szülők nyomban a helyszínr siettek és keresni kezdték a vízbeesett fiúcskát, de nem tudták megtalálni. Közben értesítették a megrázó esetről a rendőrséget is, amely ugyancsak intézkedéseket tett a tragikus sorsú kisfiú felkutatására. Valószínű, hogy a kisgyermek a vízbe fulladt és hulláját messzire elsodorta a víz. A Kilin-család iránt környékszerző nagy részvét nyilvánul meg.

SPORT

Megalakult az Erdélyi Makkabi Szövetség asztalitenisz-alkerülete

Cluj, április 8. (Az Uj Kelet tud.) A január 6, 7 és 8-án Marosvásárhelyen megrendezett asztalitenisz-Makkabiada alkalmával az erdélyi zsidó sportegyesületek képviselői értekezletet tartottak, melyen elhatározást nyert az asztalitenisz-alkerület megalakítása.

A határozat értelmében az elmúlt napokban tartotta Kolozsváron az asztalitenisz-alkerület vezetősége alakuló ülését. Elnöke: **Diamantstein Ernő**, tagjai **Grünfeld Alfréd** és **Deutsch József** lettek, míg az alkerület főtitkára **Irányi Tivadar**.

Az alakuló ülésen az Erdélyi Makkabi Szövetség részéről **Weisz Ignác** elnök és **Fisch Zoltán** titkár vettek részt, akik ismertették az alkerület feladatait az erdélyi zsidó asztalitenisz-sport fejlesztése és egységes irányítása érdekében. Az alkerület vezetősége elhatározta rendszeres ülések tartását, majd elhatározást nyert egy körlevél szétküldése az erdélyi zsidó sportegyesületekhez. A Makkabi Szövetség mellett sporttechnikai szerviként működő újabb alkerület már megkezdte működését.

Nincs többé lesállítás?

Érdekes szabálymódosító javaslatok a labdarugóspórtban

Párizs, április 8. A Nemzetközi Szabályalkotó Bizottság négy és a FIFA vezetőségének két tagja szabálytervezetet dolgozott ki, amely forradalmi újítást tervez a labdarugásban — ha azt a Nemzetközi Szabályalkotó Bizottság nizzai ülésén elfogadja. Az új javaslatok a következők:

a) A lesállítás véglegesen megszűnik a játékban.
b) A büntető területen belül a bíró beállítása szerint háromféle büntetőrúgást alkalmazhat a szabálytalanságok súlyossága szerint és pedig 11-est, 13.60 m-est és végül 16-os szabadrúgást, melyekből közvetlenül gól érhető el.

MEGNYILT A

WE-EGO

Egy szándékmalan kezelésért a terv szerint például csak 16-os szabadrúgás járna, ha azt a büntető területen belül is követik el, kisebb szabálytalanságért 13.60 méteres rúgás és durva gáncsokért, stb. 11-es büntetőrúgás. Ha a javaslatokat elfogadják, a labdarugójáték egész taktikája meg fog változni, de a küzdelem kétségkívül érdekesebb lesz.

Mi újság a sportvilágban?

A hivatásos teniszjátékosok londoni versenyének utolsó eredményei: Cochet—Tilden 2:6, 6:4, 6:3, Stofen—Maskell 6:0, 6:4, Nüsslein—Tilden 6:2, 6:4, Ramilton—Maskell 6:1, 7:5. Férfi páros: Tilden, Stofen—Nüsslein, Maskell 6:4, 6:3. A torna véget ért. Egyesben a helyezések a következők: 1. Nüsslein német (veretlenül), 2. Stofen USA, 3. Cochet francia, 4. Tilden USA, 5. Ramilton francia, 6. Maskell angol.

Nagyváradon ma érdekes labdarugómérkőzés lesz a temesvári CAMT és a NAC csapatai között.

Kimerültség miatt félbe kellett szakítani Los-Angelesben a Perry, Budge—Vines, Gladhill pár mérkőzését 5:7, 6:3, 5:7, 6:1, 19:19 állásnál, mivel a játékosok közül már csak Perry volt olyan állapotban, hogy játszani tudott.

Pályázat. A mediási Jud. Tárnava-Mare aut. ort. izr. hitközség elemi iskolája részére a jövő tanévre lehetőleg egyedülálló fiatal férfi, vagy női tanerőt keres. Fizetés havi 3500 lej és kedvezményes lakás, fűtés, világítással. Kellően felszerelt pályázatok alábbi címre küldendők: Comunitatea aut. ort. izr. pentru Dl. Presedinte Deutsch Sigismund, Medias, Comunitatea aut. ort. izr. Medias.

BZINHÁZ·FILM·MŰVÉSZET

Egy bolond százat csinál

A színház nagy husvéti attrakciója. Az utóbbi évek legnagyobb operettsikere. Szöveg: Szüle Mihály. Versek: Harmath Imre. Zene: Walter László. Rendező: Gróf László. Karnagy: Schreiber Alajos. Diszletek: Rajnai és Kudelász. A táncokat Wiesner József balettmester tanította be. A Marlene and Joe akrobatikus táncospár fellépésével. Főszereplők: Krémer Mancsi, Sándor Stefi, Báza Éva, Rajnai Elli, Fülöp Sándor, Jenéi János, Tompa Sándor, Csóka József, Rajnai Sándor, Deésy Jenő, Csengeri Aladár, Örvössy Géza, stb.

3 órás állandó kacagás! Felejthetetlen szóra kozás!

Három olcsó helyáras előadás a husvéti ünnepek alatt

A három husvéti ünnepnap alatt három olcsó helyáras előadás lesz a színházban. Vasárnap a Nincs szebb mint a szerelem című romantikus nagyoperett, hétfőn A szomszjas krokodil című nagy revű és kedden az Ide

gyere rózsám kerül színre. Az utóbbiban Borovszky Oszkár folytatja vendéjátékát. Az ünnep első napján délután hatkor Vaszary Gábor pompás, mulatságos zenés vigjátéka, a Bubus szerepel a műsoron.

HETI MŰSOR:

Vasárnap d. u. 3: Nincs szebb mint a szerelem. (Olcsó helyárrakkal.)
d. u. 6: Bubus. (Hatodszor.)
este 9: Egy bolond százat csinál. (Zenés bolondság 3 felvonásban. Az évad legnagyobb operettsikere. Irta: Szüle Mihály. Zenéjét Harmath Imre verseire szerelte: Walter László. Rendező: Gróf László. Főszereplők: Krémer Mancsi, Sándor Stefi, Rajnai Elli, Jenéi János, Fülöp Sándor, Tompa Sándor, Csóka József, Rétheiy Ödön, Örvössy Géza, stb. Vezényel: Schreiber Alajos. Premierbérlet 30. szám.)

Hétfő d. u. 3: Szomszjas krokodil. (Olcsó helyárrakkal.)
d. u. 6: Egy bolond százat csinál.
este 9: A vén bakancsos és fia a huszár.

Kedd d. u. 3: Ide gyere rózsám. (Olcsó helyárrakkal.)
d. u. 6: Egy bolond százat csinál.
este: Egy bolond százat csinál. (Rendes bérlet 30. szám.)

cipőáruház CAL. REG. FERDINAND 8

Szerda fél 9: Egy bolond százat csinál. Csütörtök fél 9: Egy bolond százat csinál. (Hetedszer.)

Péntek: A Via mala előkészületei miatt nincs előadás.

Szombat d. u. 3: Robinson Crusoe. (Énekes, táncos mesejáték 10 képből, Defoe Dániel regénye után írta Hetényi Elemér. Hetényi Elemér növendékeinek gyermek-előadása. Matiné helyárrakkal.)
d. u. 6: Váloók. (Mildred Harris nagyszerű vigjátékának első olcsó helyáras előadása.)

este 9: Via mala. (John Knittel, a világhírű svájci író páratlanul izgalmas legújabb színműve, a budapesti Nemzeti Színház ezidei legnagyobb sikere. Főszereplők: Erényi Böske, Fényes Alice, Paál Magda, Kovács György, Nagy István, Tóth Elek, Lantos Béla, stb. Premierbérlet 31. szám.)

Vasárnap d. u. 3: Havasi napútás. (Hunyady Sándor nagyszerű vigjátékának első olcsó helyáras előadása.)
d. u. 3: Francia szobalány. (29-edszer.)
este 9: Via mala. (Másodszor.)

Hétfő 9: Via mala. (Rendes bérlet 31. sz.)
Kedd 9: Via mala. (egyedszer.)

A SELECT MOZGO MŰSORA:

Vasárnap, hétfő, kedd, szerda:
Artatlan Zsuzsi. Gilbert világhírű operettjének kiváló filmváltozata, főszerepekben: Henry Garat, Meg Lemonnier, Raimu, a francia művészek legjobbjai.

A ROYAL MOZGO MŰSORA:

Husvét szennációja! Danielle Rarrioux legszebb filmje: Hajnalhasadás. Cigányzenés slágerfilm. Pezsgős jókedv, táncos falusi lakodalom a buzakalásos rónán. Kedvezményes és szabadjegyek csak az ünnepnapok után érvényesek. A film megszerzése óriási anyagi áldozatokat igényelt, továbbá az új felemelt adótörvény miatt mérsékeltelen felemelt helyárrak. Számozott jegylovétel. Tel. 37-05.

Következő műsor: Tavaszi szerenád. Fősz.: Jeanette Macdonald, Nelson Eddy.

AZ URANIA MOZGO MŰSORA:

Vasárnap, hétfő, kedd, szerda:
Emberek, állatok, szennációk. Harry Piel legjobb filmje, eddig nem látott izgalmas tartalommal és szennációs mutatványokkal.

A CAPITOL MOZGO MŰSORA:

Husvét szennációs műsor! Vasárnapi kezdéssel: S. O. S. Tanger. Tánadás a Földközi tengeren. Az aktuális izgalmas sorozata. Főszereplők: Pierre Fresnay, Rolf Walka. Műsor előtt a legfrissebb világhírű.

AZ EDISON MOZGO MŰSORA:

Hatalmas ünnepi műsor: I. Marco Polo kalandjai. EXtrasuper kalandor-film Gary Cooperrel. II. Híradó. Előadások kezdete: 3, 5, 7 és 9 órakor.

RIO MOZGO MŰSORA:

Husvét műsor! Két sláger, egy helyár: I. Az éjjeli menedékhely. Maxim Gorkij világhírű regénye filmen. Magható társadalmi dráma. Fősz.: Jean Gabin. II. Rin-Tin-Tin az életmentő. Izgalmas kalandor-dráma: Fősz.: Jackie Cooper és Joseph Calleia. III. Híradó. Az ünnepi előadásokon visszamaradni nem lehet.

Öt évi gyötrelmes fájdalomtól szabadultam meg...

írja alanti levelében egy beteg „én máskülönben a legjobban vagyok gyomor-fájdalmaim teljesen megszűntek, amit csak az Önök által adott GASTRO-D. gyógyszernek köszönhetek, amely gyógyszert a legmelegebben ajánlom minden gyomorbetegnek, mert megmentett öt évi gyötrelmes fájdalomtól. Belegyezésemet adom, hogy ezen nyilatkozatomat hirtapilag is közzöljék, mert szeretnék jót tenni hasonló betegségekben szenvedőkkel.

Teljes tisztelettel: Bogdán István, Cluj, Str. Sirdas 7/a.

GASTRO-D. kapható gyógyszerárakban és drogériákban vagy postán megrendelhető 135.— lej utánvét mellett CSÁSZAR E. gyógyszerárakban, Bucuresti, Calea Victoriei 124.

APRÓ HIRDETÉSEK

FÜGGÖNYEINK, AGYTERÍTŐINK NEM KÜLÖZHETETLENEK HUSVÉTNAK RENYTKELTŐ UNNEPI HANGULATAHOZ Valódi vert csipkeszövetből. KIVANT MIRETBE „DER-BESCO” függönykellékszaktizletben. Gólya áruháza feletti emeleten.

Villany-, víz- és lakatosmunkát leggyorsabban és legpontosabban Páll Bertalan szerelőnél kaphat. Str. Xenopol 23. Telefon 20-14.

Strájerék! Strájer insznák, egyenruhák, lenvászon ingek, ugyszintén strájer anyagvizonteladónak méterszámra is gyári árban. Mindenféle strájer-kellékek: zsinór, bőrv, csillag és gombok állandóan raktáron nagy választékban. Kérjen árajánlatot Magazinul Hercules Cluj, Calea Regele Ferdinand 9. Telefon 34-71.

Fordítások, másolások minden nyelvezsakszerien SIMON fordító iroda Cluj, Regele Ferdinand 13, emelet.

Keresünk román állampolgárságu román nyelvtudással bíró perékt héber férfi vagy női tanerőt. Héber és román nyelvi pályázatok a képeit, fizetési igények és családi állapot megjelölésével előírt címre május 1-ig küldendők. Comunitatea Aut. Ort. Iz. Jibou (Jud. Sălaj).

Fogorvos (nő) társ kerestetik berendezés és bevezetett rendelőhöz. Vásárhelyi Cluj Regele Ferdinand 87.

Kiadó május 1-re Kőrösnál villa háromszoba hallos összkomfortos lakással. Móra Nicoara No. 19.

Finomkivitelű ebédő kombinált szobarecamie, modern fotelek eladó. Str. Fr. D. vid 3. Kleinberger műasztalos.

Szerényigényű szakképzett könyv- és papírkereskedő segéd, önálló munkaerő, azonnali belépésre állást keres. Megkereséseket „Szorgalmas” jellegre a kiadóba kér.

Egyszobás konyhás lakást keresek két pontban kéttágu család részére. Pontos fizetők. Megkeresések szerdától Hartmann István, Regele Ferdinand 12.

Tisztviselő lakótársnőnek ajánlkozok családozó. „Centrum” jellegre.

Angolul 4 hónap alatt megtanulhat minden tünően bevált módszeremmel. Elsőrendű referenciák. Str. Gen. Gherescu 4, ajtó 2.

Kiadó májusra első emeleten, napos előszobával 3 vagy 4 szobás komfortos, hallos lakást. Irodának vagy orvos rendelőnek is megfelelő. Értekezni a háztulajdonosnál. Piața M. Viteazul 39.

cipőáruház CAL. REG. FERDINAND 8

Goethe unokái

Nagy fák árnyékában elsatnyul a vegetáció. Nagy ösökre apróska gyermekek és unokák következnek. Mintha a család, amely a nagyságot kitermelte, minden erejét felhasználta volna már és semmije sem maradt volna, amivel az utána következőket ellássa. Általános jelenség ez: ezernyi Hans Herzl, Kossuth Ferenc, Petőfi Zoltán, Herbert Bismarck illusztrálja. Többek között a Goethe fia és unokái is, akik testileg és lelkileg egyképpen gyengék, csökevények voltak és akiknek tragikumát — mert erősen tragikus, ha a titánra félbe maradt emberkének következnek — a tengernyire dagadt Goethe-irodalomban rengeteg könyv feszegeti.

Érdekes, hogy ebben az irodalmában nagy a zsidó pennaforogatók szerepe. Épp olyan nagy, mint a Goethe irodalomban. Közismert, hogy a zsidó „szalónok” egyengették a Goethe megértésének útját, hogy legelőször a zsidók ismerék fel a Goethe gigászi nagyságát. A kor inkább hajlott a Kotzebuek szavára. És nemkülönbön érdekes, hogy a hamburgi ortodox „cháchám” Bernays fia halad a Goethe-kutatók élén. Épp úgy, mint a Goethe családjának sorsára, lelkére a legélesebben a reform-rabbi Ábrahám Geiger Ludwig fia világított rá. A liberális Allgemeine Zeitung des Judentums hajdani szerkesztője.

Am az ő 1908-ban megjelent könyve (Goethe und die Seinen) óta sok új részletre bukkant a kutatás. Úgyesen, okosan, sajátos nyelven és beállítással foglalja most össze ezeket az új felfedezéseket Oskar Jellinek. Könyve: „Die Geistes und Lebenstragodie der Enkel Goethes” a zürichi Oprechtnél jelent meg.

Egy szerkezeti hibája mindeneestire van a Jellinek könyvének. (Neve és bécsi lakóhelye után indulva, valószínűnek tartom, hogy megint zsidóval és megint rabbi ivadékkal van dolgunk. Talán a híres, a kat exochen prédiger Adolf Jellinek unokája?) Többet foglalkozik a Goethe menyével, a

Goethe-unokák anyjával, Ottiliával — Goethe találóan bolond anyagnak nevezte el — mint a három unokával. Okkal, mert ez az asszony személyiség. Minden fuzitossága mellett, testi-lelki és főleg szekszuális kiegyensúlyozatlansága ellenére, csupa szín, csupa erő. Érthető, ha erősebben lekötötte egy vérbeli íróember figyelmét, mint a gyermekei, a vérszegény utódok.

Ezek a gyermekek nehéz teherrel vágtak neki az életnek. Az otthonuk feldult. Apjuk, Goethe egyetlen fia, iszákos és — ahogy kortársai jellemzik — durva barbár. Anyjuk egyik szerelemből, a másikba szédül, folyton megfélekedeztetten lóhol valamelyik anglus ifju — minden esztendőben más-más ifju — nyomában. (Az angolokat Goethe nimbusza csábitotta Weimarba.) Nagyapjuk és mert ilyen nagyapjuk van, az egész világ: erősen követelőző velük szemben, sokat vár tőlük. És ők testi-lelki fogyatékoságukban képtelenek ezeket a követeléseket teljesíteni.

A tulzásba vitt követelések sodorták az erkölcsi, majd testi nirvanába a Goethe fiát is, aki ebbe a pár verssorba sirta bele a tragédiáját: Ich will nicht mehr am Gängelbande Wie sonst geleitte sein, Will lieber an des Abgrunds Rande Von jeder Fessel mich befreien! Az unokákban már kevesebb a lázadó Vulpius-féle paraszti vér, de ők is ráhibáznak, hogy voltaképpen az olimpuszi magasságba felérkezett nagyapja miatt szenvednek.

Walther — a legidősebb unoka — muzsikusként indul. Felix Mendelssohn — újra egy zsidó! — neveli. Biztos, hogy jó reprodukáló zenész vált volna belőle. De Goethe. Tőle mindenki, maga is, elvárja, hogy alkotó művész legyen. Opera kompozíciókba vág és dalokat szerez. Első próbálkozásai nem hoznak sikert. További próbálkozásokra nem telik a testi erejéből. Nekem legalább is Mozartnak kell lennem, ha zenét írok, s ha megszólalok, a nagy-

KOPROL

A legjobb csokoládé hashajtó

apám erejét várják tőlem — tört ki egyszer belőle. Felhagy mindennel.

Wolf — a második unoka — különös „Trojkával” debütált. Jellinek így, trojkának vagyis hármashogatnak nevezi Der Mensch und die elementarische Natur című művét, amely filozófiai vizsgálódással, latinnyelvű doktori értekezéssel és egy drámai költeménnyel rugtat neki ennek a témának. A goethei univerzalizmus félresikerült utanzása ez a munka, amely után hosszú betegkedés és eklektikus bibliografiai művek következtek. Élete vége felé egy négysoros vers erejéig feltámadt benne a nagyapja vénája és tökéletesen megvilágította tragédiáját: Ich stehe stets daneben, Ich trete niemals ein. Ich möchte einmal leben! Ich möchte einmal sein!

A harmadik Goethe unokának életereje sem volt. Gyermekeleány korában ragadja el a halál.

A két fiu-unoka egy irányban mutatott energiát: Nagyapjuk irodalmi művének örzésében. Féltekenyen ügyeltek a hagyatékára, kemény marokkal, súlyos anyagi áldozatok árán összetartották, szembeszálltak minden kísérlettel, amely ki akarta venni kezükből a rendelkezés jogát és utolsó akaratukkal nemzeti kincsé avatták. A 143 kötetes összkiadást, az egész Goethe-kutatást ez a piétás tette lehetővé.

Utódok nélkül haltak meg. Abban is elmentéi voltak nagyapjuknak, hogy illő távollásban maradtak minden asszonyszemélytől. Míg az öreg ur 74 éves korában is fut a szoknya után, a 18 éves Ulrike von Levetzownak csapja komoly szándékkal a szelet — az unokák már fiatalon, nagy kendőbe burkolva, az élet minden szellőcskéjétől óvakodva, járvák rogyant térdrel a világot, amely siralomvölgy számukra.

(i. i.)

EGÉSZSÉGÉT

veszélyeztető nátház-grippa járvány tovább terjed.

VÉDEKEZZEN!

használja mindennapi mosakodásánál a kellemesen illatosított

SEN LASLO

fertőtlenítő toalett-zappant, megóvja a járványos betegségektől

„HEINRICH“-féle gyógyszappanok:

- Csecsemők fürösztésére a „HEINRICH“-féle BABY (kővér-gyermek) szappant
- Zsíros és fényes arcbrónok a „HEINRICH“-féle BORAX szappant.
- Száraz, érzékeny arcbrónok a „HEINRICH“-féle NEUTRAL vagy LANOLIN-szappant
- Szeptik és májfoltok ellen a „HEINRICH“-féle EPE-szappant.
- Bőrvizskelés, ekcéma, mitesszer ellen a „HEINRICH“-féle KATRANY-szappant.
- Hajhullás és korpászás ellen a „HEINRICH“-féle PETROL-szappant.
- Mitesszerek és pattanások ellen a „HEINRICH“-féle KENTEU-szappant.

RÁDIÓ MŰSOR

Vasárnap, április 9.

Bucuresti. 12: Predescu zenekar. Veronica Maximilian énekszámával. 13: Időjelzés, 13.05: Predescu zenekar. 13.35: Szórakoztató zene, hanglemezek. 14.10: Reklámhangverseny. 15.20: A falu órája. 17: Radulescu cigányzenekar. 18: Időjelzés. 18.02: Fuvószzenekar. 19: Tánclémez. 20: Gala Galaction előadása: az Ur feltámadása. 20.15: Dumitrescu zenekar. 21.05: Lisette Dima, Gh. Niculescu-Basu és Mircea Lazar énekhangverseny. 22.10: Szerelmi dalok, zenei bemutató. 23.10: Tánclémez.

Jeruzsálem. Délután 1.30: Pontos idő, hírek héberül. 2.20: Hírek angol nyelven, pontos idő, időjárásjelentés. 5: Héber nyelvoktatás. Ruchama Szamkin előadása Józsefről és testvéreiről. 7.30: Tönach-olvasás. 7.50: Héber dalok hangverseny. 9: Pontos idő, időjárás. 9.15: A Lubrani előadása a bibliai svatag életéről. 8.45: Hangverseny. 9.15: Pontos idő, időjárás, hírek angolul. 9.50: Előadás a palesztinai exportról.

Budapest I. 9: Hanglemezek. 9.45: Hírek. 13.30: Fuvószzenekar. 14.10: Közben hírek. 15: Cigányzene. 16.45: Orgona. 18.20: Tánclémez. 19.30: Cimbalom. 20.20: Sporthírek. 20.30: A pacsirta. Operett. 22.40: Hírek. 0: Cigányzene. 1.05: Hírek.

Hétfő, április 10.

Bucuresti. 12: Szórakoztató zene. Hanglemezek. 13: Időjelzés, sporthírek. 13.05: A hanglemezek folytatása. 14: Látványosságok. 14.10: Könnnyű zene. 18: Pontos időjelzés. — 18.02: Luceafarului zenekar Alex Bojenescu

énekszámával. 19: Balettmuzsika. 20: Ariák a Don Pasquale, Rigoletto és a Sapho című operákból. 20.15: Gligore Salceanu „Fortuna” című hangjátéka. 21.20: Rádiózenekar. 22: Sporthírek. 22.05: Rádiózenekar. 22.50: A Naidin zenekar hangversenye éneklőfűrés és xilofon szólókkal. 23.30: Vladescu zenekar, Jean Moscopul énekszámával.

Jeruzsálem. Délután 1.30: Pontos idő, hírek héberül. 2.20: Hírek angolul. 5: Pontos idő, hírek. 7.30: J. Jichak előadása a kvucák életéről. 7.45: Pontos idő, időjárás, hírek héberül. 8: A rádió zenekarának héber hangversenye. 8.45: Héber tanfolyam kezdőknek. 9: Hangverseny. 9.15: Pontos idő, időjárás, hírek angolul. 9.30: D. M. Hoffmann előadása a negyedik századbeli zsidó zarándoklásról Jeruzsálembe. 9.45: Könnnyű zene.

Budapest I. 9: Hanglemezek. 9.45: Hírek. 13.30: Operaház zenekar. Talmányi Emil hegedűművész közreműködésével. 14.20: Hírek. 15: Hanglemezek. 16.30: Szalonzzenekar. 18.10: Katonazene. 20: Nótaest. 21: Kisfaludi K. „Hűség próbája” című vígjátéka. 21.50: Jazz. 22.40: Hírek. 23: Djamidjeff bolgár énekes. 23.30: Hangversenyzenekar. 1.05: Hírek.

IGY IRTOK ÉN POLOSKÁT

Deák mérnök, P. Unrei 7.

Telefon 17-17.

Bevonultak!

Dárhol is legyen, ne felejtsse el, hogy néhány nap múlva lesz a 19. sorsjáték II. osztályának a húzása.

Uzenjen azonnal haza, hogy megujítsák sorsjegyet az

ÁLLAMI SORSJÁTÉK

II osztályára!

Huzás
ÁPRILIS 15.-ÉN

Elmes fajdalomtól

Ittam meg...
elében egy beteg „én”
legjobban vagyok,
m teljesen megszűn
k az Önök által adott
gyógyszernek köszönhe
szert a legmelegebben
gyomorbetégek, mert
evi gyötrelmes fájdó
vezésemet adom, hogy
omat hírlapilag is kö
vették jót tenni hasonló
védőkkel.

tel: Bogdán István,
7/a”
apható gyógyszerár
riákban vagy postán
35.— lej utánvét mel
E. gyógyszerárban
Victoriei 124.

PRÓ ETÉSEK

AGYTERITŐNK NEL
NEK HUSVÉTNÁK RE
NEPI HANGULATAHOZ
szóvetből. KIVANT M
BESO” függönykelléksz
ház feletti emeleten.

lakatosmunkát leggyo
ontosabban Páll Bertalan
Str. Xenopol 25. Telefon

ajer insgnák, egyenruhák
gy szintén strájer anyagok
méterszámra is gyári ár
strájer-kellékek: zsinór
ombok állandóan raktáron
Kérjen árajánlatot Maga
J. Calea Regele Ferdinand

asolások minden nyelve
N fordító iroda Cluj, Re

állampolgárságu román
perfekt héber férfi vagy
és román nyelvű pályáza
fizetési igények és család
ével alólíroti címre máju
omunitatea Aut. Ort. Bz

társ kerestetik berendezet
delőhöz. Vásárhelyi Cluj
87.

re különálló villa három
komfortos lakással. Moie

ebédő kombinált szobák
otelek eladó. Str. Fr. De
miasztalos.

zakképzett könyv- és papír
ónálló munkaerő, azonná
eres. Megkereséseket „Szor
a kiadóra kér.

nás lakást keresek kő
salád részére. Pontos fiz
szerdát? Hartmann Idus
and 12.

tótársnőnek ajánlikozik cs
jeligére.

p alatt megtanulhat k
dszeremmel. Elsőrendű re
n. Gherescu 4, ajtó 2.

első emeleten, napos old
ás komfortos, hallos laká
osi rendelőnek is megfélé
lajdonosnál. Piața Mih

Áruház

EG.
RDINAND

„UKELET” Legújabb hírek

Olaszország magyarázata a külföld számára

(Első oldali cikkünk folytatása)

Rómából jelentik, hogy a Stefani-ügnökség hosszú félhivatalos magyarázattal szolgál a külföld számára Olaszország albániai akciójainak indokairól. Eszerint, mialatt az utóbbi időben tárgyalások folytak Olaszország és Albánia között, a két állam egymáshoz való viszonyának konszolidálása és bensőbbé tétele érdekében, fegyveres albán bandák tüntetéseket rendeztek, veszélyeztetve az olasz polgárok életét.

Ebben az időben Rómában tartózkodott Sareggi tábornok, Albánia megbízottja, aki a Chigi-palotában folytatott tárgyalások során meggyőződhetett Olaszországnak a békés együttműködésre irányuló őszinte óhajáról. Az olasz szomszédság a nyugalmat és haladást, a békés fejlődést jelentette Albánia számára, amely a Balkán háborútól egészen a világháború végéig állandó külső és belső zavarok színhelye volt. Olaszország jelentős pénzügyi áldozatokat hozott Albánia konszolidálása érdekében. Ilyen előzmények után kezdődtek el Albániában az olasz-ellenes zavargások, amelyek arra kényszerítették az albániai olasz alattvalókat, hogy visszatérjenek Olaszországba. E zavargásoknak nemcsak belső zavartétel volt a célja, hanem ezen túl a jugoszláv és görög határ megsértésére is irányultak. Olaszország határozottan elvetette, hogy segítséget nyújtson ehhez a játékhöz.

A Stefani ügnökség jelentése szerint különbséget kell tenni Zogu király miniszterei között egyrészt és az albán nemzet között, amely a legnagyobb szimpátiával viseltetik Olaszország iránt és nem vett részt a király

és tanácsadói kalandjában és gyanus játékaiban.

Párizsból jelentik: Francia politikai körök nyugodtan, de teljes éberséggel figyelik Olaszország albániai hadjáratát és mérleget annak várható nemzetközi visszahatásait. A kormány élénk diplomáciai tevékenységet fejt ki. Bonnet külügyminiszter ma fogadta a danzigi lengyel, török, amerikai, orosz és jugoszláv követeket, akikkel hosszasan értekezett. Franciaország különösen nagy érdeklődéssel fordul az angol kormány magatartása elé, miután Anglia közvetlenebbül van érdekelve a történetekben, mint Franciaország.

A ma reggel megjelent párizsi lapok felteszik a kérdést, hogy Albánia megszállása főleg lokális jelentőségű-e, vagy pedig mélyebb és messzemenő okai és céljai vannak. Mindenesetre megállapítják a lapok a következőket:

1. Az, ami Albániában történt, kívül esik az angol kormány által néhány héttel ezelőtt kezdeményezett diplomáciai akció keretein. Ez az akció a kelet-európai államok területi épségét és függetlenségét van hivatva biztosítani bizonyos pontosan körvonalazott esetőségek bekövetkezése esetén.

2. Kétségtelen, hogy Olaszország akciója ellentétben áll az 1938. április 16-ikán megkötött angol-olasz egyezményvel, amelynek egyik pontja a Földközi tengeri parti államok szuverenitásának tiszteletben tartásáról intézkedik.

Párizsban általában az a benyomás, hogy Anglia semmi esetre sem marad tétlen az eseményekkel szemben.

Londonból jelentik: Zogu albán király táviratot intézett a londoni albán követhoz, amelyben közli, hogy minden erejűkkel ellenállást fejtenek ki és hogy elhatározott szándéka, miszerint guerrilla-hadjáratot szervez a támadók ellen. A távirat továbbá közli, hogy Olaszország követelése Albánia területi integritását és függetlenségét fenyegeti, amibe nem fognak beleenyugodni az albánok.

Ujabb jelentés szerint Ciano olasz külügy-

miniszter maga vezette repülőgépen szombaton Tirana fölé repült, majd visszatért Rómába. Ciano álitóltag arról akart meggyőződni, hogy érte-e támadás a tiranai olasz követséget.

Durazzóban közös olasz-albán értekezlet ül össze?

Belgrádból jelentik, hogy az United Press jelentése szerint az albán kormány visszautasította az olasz ultimátumot, amellyel szemben ellenjavaslatot tett. Az olasz kormány állítólag hajlandónak bizonyult elfogadni az albán ellenjavaslatot és hír szerint ma éjjel összeül Durazzóban a közös olasz-albán értekezlet. Az albán küldöttséget Gera földművelésügyi miniszter vezeti.

Hír szerint az albán katonaság elkezdett támadást intézett a partra szálló olaszok ellen.

Anglia egyoldalulag felbontottnak tekinti az angol-olasz egyezményt

Berlini német forrásból származó hír szerint Anglia egyoldalulag felbontottnak tekinti az angol-olasz egyezményt az albán események következtében. Angol politikai köröknek az a véleményük, hogy Róma lépése megsemmisítette azt a status quot, amelyet ez a szerződés jelentett.

Hír szerint közelebről két igen fontos szerződés felbontása várható: a német-lengyel barátsági szerződés és az angol-olasz egyezmény.

Megkezdődött az olasz önkéntesek partraszállása

Londonból jelentik, hogy a Spanyolországban tartózkodó olasz önkéntesek partraszállása megkezdődött. Almerián keresztül eddig huszezer olasz önkéntes indult utnak Cadixből Olaszországba.

Messzemenő stratégiai elgondolások az olasz akció mögött

Párizsból jelentik a Havas ügnökség, hogy francia politikai körökben meg vannak győződve arról, hogy Olaszország albániai akcióját a tengelyhatalmak az angol diplomáciai tevékenységre adandó válasznak szánták.

Párizsban tudni vélik, hogy az olasz akció mögött messzemenő stratégiai elgondolások húzódnak meg. Az olaszok teljesen kézben akarják tartani az Adriai tenger kijáratát, hogy konfliktus esetén a Földközi tengeren Angliával és Franciaországgal szemben szabadon operálhassanak anélkül, hogy az Adriai tenger felől meglepetéseknek lennének kitéve.

Bármennyire is barátságos volt az olasz-albán viszony, Zogu király az utolsó pillanatra vonakodott szabadkezet adni az olaszoknak arra, hogy az albán kikötők fölött még békeidőben szabadon rendelkezzenek és azokat távolabbi terveiknek megfelelően rendezzék be. Tekintettel arra, hogy a Földközi tenger és az Adriai tenger összeszögezésénél lévő szigetek és tekervényes utak konfliktus esetén módot nyújtottak volna angol és francia hajóknak arra, hogy behatoljanak az Adriai tengerre és itt biztos bázist teremtsenek maguknak az olasz flottával szemben, Mussolini félretéve Albánia egyébként lojális szövetségét, brúszk módon biztosította magát egy ilyen lehetőséggel szemben.

Az angol lapok hevesen támadják Olaszországot

Londoni jelentés szerint a ma reggeli angol lapok rendkívül éles hangon támadják Olaszországot Albánia leigázása miatt. Többek között rámutatnak arra, hogy a nagypénteki ünnepet sem tartják tiszteletben a totális államok, ha egy kis nemzet függetlenségéről van szó. A Times hangsúlyozza, hogy Angliának érdekei vannak a Földközi tengeren és szűkség esetén meg fogja védeni ezeket.

A muzulmán világ felháborodása

A Daily Telegraph szerint az egész muzulmán világ a legnagyobb felháborodással fogadta Olaszország Albániával szembeni eljárását. Libanonban, Szíriában, Palesztinában és mindenütt, ahol az olasz propaganda igyekezett a mohamedánokat az angol birodalom ellen uszítani, egy békés mohamedán nép leigázása mély benyomást gyakorolt.

A News Chronicle szerint Albánia megszállása a totális államoknak a világ lelkiismeretét elleni újabb merénylete.

Belgrádból jelentik az Avala ügnökség, hogy Albánia elfoglalásával kapcsolatban az olasz kormány hivatalosan biztosította Belg-

rádot, hogy figyelemmel lesz Jugoszlávia Adriai tengeri érdekeire.

Moszkva kollektív intézkedéseket sürget

A Havas ügnökség moszkvai jelentése szerint a szovjet-kormányhoz közelálló körök még nincsenek teljesen meggyőződve arról, hogy az angol külpolitika valóban irányt változtatott volna. A Lengyelországnak nyújtott katonai garancia mindenesetre kedvező benyomást keltett. Moszkva meggyőződése szerint azonban kollektív és nem lokális intézkedések szükségesek a béke megővására. Oroszország kedvezően fogadná, ha Anglia és Franciaország Lengyelországon kívül más államokra is kiterjesztené garanciáit. Az, ami Albániával történt, újabb bizonyítéka annak, hogy kollektív akcióra van szükség, ha Anglia és Franciaország valóban meg akarják védeni a Balkán-államok és a Földközi tengeri államok függetlenségét.

Washington felvilágosításokat kért Cianoól Olaszország albániai akciójára vonatkozólag

Washingtonból jelentik, hogy Hull külügyminiszter jelentős diplomáciai tevékenységet fejtett ki tegnap és ma. A külügyminiszter utasítására Amerika római nagykövete megjelent a Chigi-palotában és felvilágosításokat kért Ciano gróftól Olaszország albániai akciójára nézve.

Washingtonban ugy Albánia megszállását, mint Franco tábornoknak az antikomintern-paktumhoz való csatlakozását a totális államok replikájának tekintik Anglia legutóbbi diplomáciai akciójával szemben. Washingtonban úgy vélik, hogy Franco tábornoknak az antikomintern-paktumhoz való csatlakozása új helyzetet teremt a délamerikai államok politikai pozícióját illetően is.

Geraldine királyné egyhuzamban tett meg 200 kilométeres utat betegszállító autóban

Londonból jelentik, hogy a Daily Telegraph értesülése szerint Geraldine albán királyné, aki tudvalevőleg három nappal ezelőtt fiúgyermeknek adott életet, betegszállító autón egyhuzamban tette meg a 200 kilométernyi utat Florinájig. Vele együtt menekítették el néhány napos fiaiskraját is. A beteg királynét édes anyja kísérte el az utra. Geraldine királyné megérkezésekor olyan gyenge volt, hogy hordágyon szállították fel a szállodába. Hír szerint a királyné ragaszkodott ahhoz, hogy férje mellett maradjon, Zogu király határozott kívánságára azonban beleegyezett az utazásba.

Cáfolják, hogy Lengyelország az angol-lengyel egyezményhez való csatlakozásra szólította volna fel Magyarországot

Hollandiában elővigyázatossági rendszabályokat léptettek életbe

Varsó, április 8. A hazatérő Beck külügyminisztert az angol-lengyel megegyezés alkalmából az ország minden részéből elárasztják üdvözlő táviratokkal. Lengyelországban egyébként meg akarják teremteni a belpolitikai békét és ennek jegyében történt meg Vitos volt miniszterelnök, a néppárt volt elnökének szabadlábba helyezése, aki tudvalevően letartóztatásban volt. Ugyancsak Varsóból jelentik, hogy az angol-lengyel megegyezéssel kapcsolatban megállapodás jött létre arra nézve, hogy a lengyelországi zsidó lakosság problémáját is megfelelő elrendezés alá veszik és elősegítik a zsidó lakosság kivándorlását az érdekelte országok és az illetékes zsidó vezetőktől közreműködése mellett.

A Havas budapesti jelentése szerint ama csütörtökön Budapesten elterjedt hírrel kapcsolatban, amely szerint Lengyelország arra kérte volna Magyarországot, csatlakozzék a lengyel-angol egyezményhez, jólétesült körök kijelentik, hogy semmit sem tudnak ilyen felszólításról.

Bonnet megbeszélései az USA, Lengyelország és Oroszország követivel

Párizsból jelentik: Bonnet külügyminiszter tegnap hosszabb megbeszélést folytatott a szovjet, az USA és Lengyelország követivel. Ez utóbbi Calaisig elébe utazott Beck külügyminiszternek, hogy tájékoztassa őt a franciaországi állásponttal a brit-lengyel megbeszélésekkel kapcsolatban.

Hollandia elővigyázatossági intézkedéseket tett

Párizsból jelentik: Stauning dán miniszterelnök repülőgépen Párizsba érkezett. Egy másik jelentés Hollandia miniszterelnökének és külügyminiszterének berlini látogatásáról tudósít és hozzátézi, hogy Hollandiában ugyan izgalom nélkül nézik az eseményeket, mindazonáltal elővigyázatossági rendszabályok figyelemmel kísérték a tartalékosokat, hogy minden lehetőségre készen álljanak.

A Belgiumba utazott Colijn holland miniszterelnök és Vandick hadügyminiszter visszatértek Hágába.

Tilea kihallgatása Cadogan angol külügyi államtitkárnál

Londonból jelentik, hogy Tilea román követ pénteken délután kihallgatáson volt Sir Alex Cadogan külügyi államtitkárnál.

Spanyolország aláírta a kommunistaellenes paktumot

Hivatalosan jelentik Burgosból, hogy a német, olasz és japán kormányok egyrészt, másrészt pedig a spanyol kormány március 27-én Burgosban meghatalmazott képviselőik

uttján paktumot írtak alá, amelynek értelmében Spanyolország csatlakozik a kommunistaellenes egyezményhez.

Burgosi jelentés szerint a spanyol kormány az antikomintern paktumhoz való csatlakozásáról kiadott közlemény rámutat arra, hogy a kommunizmus döntő polgárháborúba Spanyolországot. A véres polgárháborút, amely annyi bajt zúdított Spanyolországra, sikerült levetni a harcmezőn és most a paktumhoz való csatlakozással Spanyolország a jövőre nézve is megerősíti pozícióját a kommunizmussal szemben.

Berlinből jelentik, hogy a német sajtó nagy meglepéssel regisztrálja Franco tábornoknak az antikomintern-paktumhoz való csatlakozását.

A Völkischer Beobachter szerint a demokráciák szerencsétlenségbe akarták dönteni a spanyol nemzetet. A lap méltatja Franco tábornok rámutat arra, hogy sokezer olasz és német ifjú harcolt a nemzetiek oldalán, a bolsevizmus ellen. A paktumhoz való csatlakozás Franco győzelmének logikus következménye. Ez egyúttal azt is jelenti, hogy Franco tekintély-programmal fogja országát kormányozni.

A Berliner Lokalanzeiger szerint Franco tábornok csatlakozásával kialakult a tekintélyállamok blokkja. Spanyolország bepakosolódásának az adott nemzetközi helyzetben szimbolikus jelentősége van.

Mint Tokióból jelentik, a japán külügyminisztérium félhivatalosa elégtétellel és örömmel regisztrálja Franco csatlakozását az antikomintern egyezményhez.

Ugyancsak Tokióból jelentik, hogy a japán külügyminisztérium hivatalosan jelentette, hogy a francia kormány Tokiói követe utaztatását fejezte ki a Spratly sziget megfoglalása miatt. A japán kormány a tiltakozást azonban hivatalosan visszautasította.

Visszaérkezett Varsóba Beck lengyel külügyminiszter

Varsóból jelentik, hogy Beck ezredes szombaton este, Londonból jövet Varsóba érkezett. A pályaudvaron miniszterterársai nagy tömeg fogadta. Beck ezredes Angliából való távoztában Dowerből táviratot intézett Halifax külügyminiszterhez, akinek köszönetet mondott a szívélyes fogadtatásért. „Boldog vagyok, — mondja Beck táviratában, — hogy hozzájárulhattam országaink kapcsolatának szorosabbátételéhez remélem, hogy az angol-lengyel egyezmény elősegíti a béke fenntartásának ügyét.

FRATERNITAS R. T. CLUJ NYOMÁS BUN DE IMPRIMAT